

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
EVGENIJE TANČEVA
přednesené dne 17. prosince 2020¹

Věc C-824/18

A. B.,
C. D.,
E. F.,
G. H.,
I. J.
proti

Krajowe Radę Sądownictwa,
za účasti: **Rzecznika Praw Obywatelskich,**
Prokuratora Generalnego

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Naczelnym Sądem Administracyjnym (Nejvyšší správní soud, Polsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Článek 2, čl. 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 SEU – Článek 267 SFEU – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Právní stát – Účinná soudní ochrana – Zásada nezávislosti soudnictví – Postup pro jmenování soudců polského Nejvyššího soudu – Jmenování prezidentem Polské republiky na návrh Národní rady soudnictví – Nedostatečná nezávislost Národní rady soudnictví – Neúčinný soudní prostředek nápravy – Nález Ústavního soudu o zrušení ustanovení, kterým je založena příslušnost předkládajícího soudu – Vnitrostátní právní úprava, která omezuje rozhodovací pravomoc předkládajícího soudu – Přednost unijního práva – Odlišné zacházení ve vztahu k přístupu k soudnímu prostředku nápravy“

1. Jak se pregnantně vyjádřil Lord Neuberger, bývalý předseda UK Supreme Court (Nejvyšší soud Spojeného království): „Jakmile vezmete lidem právo žalovat vládu u soudu, nastává diktatura“². A právě vyloučení možnosti soudního přezkumu v Polsku v kontextu klíčové ústavněprávní oblasti nezávislosti soudnictví³ je středobodem sporu, který je potřeba v projednávané věci vyřešit⁴.

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Viz článek o návrhu zákona Spojeného království o vnitřním trhu, který umožňuje vládě Spojeného království porušovat mezinárodní právo a některé z jejích pravomocí vyjímá z možnosti soudního přezkumu:
<https://www.theguardian.com/law/2020/oct/07/brexit-strategy-puts-uk-on-slippery-slope-to-tyranny-lawyers-told>.

3 – Vzhledem k tomu, že uplatňování unijního práva je decentralizováno, je celý unijní systém soudní ochrany založen na předpokladu, že členské státy mají a zachovávají (totiž chrání) nezávislou soudní moc, která je způsobilá zajistit účinnou soudní ochranu unijních práv. Viz Lenaerts, K., *On Judicial Independence and the Quest for National, Supranational and Transnational Justice*, in Selvik, G. a další (eds.), *The Art of Judicial Reasoning*, Springer, 2019, s. 173.

4 – Viz též má předchozí stanoviska ve věcech Minister for Justice and Equality (Nedostatky v systému soudnictví) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:517), Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) (C-619/18, EU:C:2019:325), Komise v. Polsko (Nezávislost obecných soudů) (C-192/18, EU:C:2019:529), ve spojených věcech A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:551) a ve spojených věcech Miasto Łowicz a Prokuratura Okręgowa w Łodzi (Kárný režim soudců) (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2019:775). Viz rovněž nedávné stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci Asociația „Forumul Judecătorilor din România“, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a Asociația „Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor“, PJ a SO (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 a C-355/19, EU:C:2020:746).

2. V projednávané věci totiž vyvstaly určité důležité otázky, což Soudnímu dvoru umožní významným způsobem upřesnit jisté procesní i hmotněprávní problémy, zejména problémy týkající se čl. 19 odst. 1 SEU. V části stanoviska zabývající se předností unijního práva budu reagovat na nedávný rozsudek Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud, Německo, dále jen „BVerfG“) ve věci Weiss (2 BvR 859/15), v němž tento soud mimo jiné konstatoval, že jistý rozsudek Soudního dvora je stížen vadou spočívající v překročení pravomoci, jakož i na nedávné usnesení kárného kolegia polského Nejvyššího soudu, které po vydání rozsudku BVerfG judikovalo, že rozsudek Soudního dvora není v polském právním řádu závazný.

3. V projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce – předložené dne 21. listopadu 2018 a doplněné novou předběžnou otázkou rozhodnutím ze dne 26. června 2019 – žádá Naczelny Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud, Polsko) o výklad článku 2, čl. 4 odst. 3, čl. 6 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 SEU, článku 267 SFEU, čl. 15 odst. 1, článku 20, čl. 21 odst. 1, článku 47 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i čl. 2 odst. 1 a 2 písm. a), čl. 3 odst. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 1 směrnice 2000/78/ES⁵.

4. Tato žádost je předkládána v kontextu soudních řízení vedených mezi kandidáty na funkci soudce, a sice A. B., C. D., E. F., G. H. a I. J., na jedné straně a Krajowou Radou Sądownictwa (Národní rada soudnictví, Polsko; dále jen „KRS“) na straně druhé o odvoláních těchto kandidátů proti usnesením, v nichž i) KRS rozhodla tak, že *nenavrhne* prezidentu Polské republiky (dále jen „prezident republiky“) jejich jmenování do funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko; dále jen „Nejvyšší soud“) a zároveň ii) KRS navrhla prezidentu republiky jmenování jiných kandidátů.

I. Právní rámec

5. KRS je upravena Ustawou z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon ze dne 12. května 2011 o Národní radě soudnictví). Konkrétně článek 44 zákona o KRS stanoví:

„1. Účastník řízení může podat odvolání k [Nejvyššímu soudu] z důvodu, že usnesení [KRS] je protiprávní, nestanoví-li zvláštní ustanovení jinak. [...]

1a. V individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu] lze podat odvolání k [Nejvyššímu správnímu soudu]. V těchto případech není možné se odvolat k [Nejvyššímu soudu]. Odvolání k [Nejvyššímu správnímu soudu] nesmí být založeno na tvrzení o nesprávném posouzení otázky, zda kandidáti splnili kritéria, která jsou uplatňována při rozhodování o předložení návrhu na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu].

1b. Pokud usnesení [...] nenapadli v jednotlivých případech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu] všichni účastníci řízení, nabývá právní moci ta část usnesení, která obsahuje rozhodnutí předložit návrh na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu], a ta část, která obsahuje rozhodnutí nepředložit návrh na jmenování do funkce soudce téhož soudu v případě účastníků řízení, kteří nepodali odvolání.

[...]

5 – Směrnice Rady ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

4. V individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu] je rozhodnutí, jímž [Nejvyšší správní soud] zrušil usnesení [KRS] nepředložit návrh na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu], rovnocenné přijetí kandidatury účastníka, který podal odvolání, v řízení na uvolněné místo soudce [Nejvyššího soudu], a to na místo, v jehož případě nebylo ke dni vyhlášení rozsudku [Nejvyššího správního soudu] řízení před [KRS] dosud skončeno, nebo, pokud takové řízení před [KRS] neprobíhá, na příští volné místo soudce [Nejvyššího soudu], které bude oznámeno.“

II. Spory v původním řízení a předběžné otázky

6. KRS rozhodla svým usnesením č. 318/2018 ze dne 24. srpna 2018, že prezidentovi republiky nepředloží návrh na jmenování A. B., C. D. a dalších osob do funkce soudců *trestního kolegia* Nejvyššího soudu. Usnesením č. 330/2018 ze dne 28. srpna 2018 KRS rozhodla, že prezidentovi republiky nepředloží návrh na jmenování E. F., G. H., I. J. a dalších osob do funkce soudců *občanskoprávního kolegia* Nejvyššího soudu. Tato usnesení obsahovala též návrhy na jmenování jiných kandidátů na tato místa.

7. Kandidáti, jejichž jmenování navrženo nebylo, podali proti shora uvedeným usnesením odvolání k předkládajícímu soudu a navrhli, aby předkládající soud odložil vykonatelnost uvedených usnesení, čemuž předkládající soud vyhověl.

8. Pokud jde o první předběžnou otázku, předkládající soud zaprvé uvádí, že na rozdíl od dříve použitelných ustanovení nedávno přijatý čl. 44 odst. 1b zákona o KRS stanoví, že v individuálních věcech týkajících se jmenování soudcem Nejvyššího soudu se usnesení KRS stává pravomocným nejen v té části usnesení, která obsahuje rozhodnutí nenavrhnout jmenování kandidátů, pokud nebylo podáno odvolání neúspěšnými kandidáty, ale i v té části usnesení, která obsahuje rozhodnutí navrhnout jmenování, pokud nebylo podáno odvolání všemi účastníky kvalifikačního řízení. Mezi těmito účastníky jsou ale i kandidáti, jejichž jmenování *navrženo bylo*, a kteří tudíž nemají zájem na podání odvolání proti takovému usnesení. Předkládající soud má tudíž za to, že toto usnesení bude mít *de facto* vždy povahu konečného rozhodnutí.

9. Zadruhé předkládající soud uvádí, že čl. 44 odst. 1a zákona o KRS, jenž vymezuje úlohu předkládajícího soudu (přezkum dotčeného kvalifikačního řízení), spočívá na příliš obecných předpokladech, neboť nebyla stanovena žádná jasná kritéria, jimiž by se toto posouzení mělo řídit.

10. Zatřetí předkládající soud konstatuje, že z čl. 44 odst. 4 zákona o KRS vyplývá, že důsledkem přijatého řešení je, že pokud předkládající soud zruší usnesení KRS o nepředložení návrhu na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu, bude to mít za následek pouze přijetí žádosti účastníka řízení, který podal odvolání, o jmenování na volné místo soudce u Nejvyššího soudu, pokud řízení u KRS týkající se tohoto místa nebylo dosud skončeno, a v případě, že takové řízení u KRS vedeno není, pak na příští volné místo soudce Nejvyššího soudu.

11. Pokud jde o druhou předběžnou otázku, předkládající soud rovněž žádá Soudní dvůr o poskytnutí určitého vodítka, aby mohl posoudit, zda byl v projednávané věci dodržen standard rovného přístupu k veřejné službě (který splňuje cíle obecného zájmu). Dle názoru předkládajícího soudu se účinnost prostředku nápravy v řízení týkajícím se volných míst soudců u Nejvyššího soudu zjevně liší od řízení týkajícího se takovýchto míst u jiných soudů.

12. Na základě těchto skutkových okolností se Naczelny Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud, Polsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„(1) Musí být článek 2 ve spojení s čl. 4 odst. 3 třetím pododstavcem, čl. 6 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 SEU, ve spojení s článkem 47 Listiny, čl. 9 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES a čl. 267 třetím pododstavcem SFEU, vykládány v tom smyslu, že

- dochází k porušení zásady právního státu, práva na účinný právní prostředek a na účinnou soudní ochranu v situaci, kdy vnitrostátní zákonodárce v souvislosti s přiznáním práva na podání odvolání k soudu v individuálních případech, které se týkají výkonu funkce soudce u soudu poslední instance členského státu (Nejvyššího soudu), stanoví, že rozhodnutí přijaté v kvalifikačním řízení předcházejícím předložení návrhu na jmenování do funkce soudce [tohoto] soudu je pravomocné a účinné, nebylo-li toto rozhodnutí, které bylo přijato ve věci společného projednání a hodnocení všech kandidátů na soudce Nejvyššího soudu, napadeno všemi účastníky kvalifikačního řízení, mezi nimiž je také kandidát, který nemá zájem napadnout uvedené rozhodnutí, a sice kandidát navržený na jmenování do funkce, což ve výsledku:
 - ruší účinnost právního prostředku a možnost provedení reálného přezkumu průběhu uvedeného kvalifikačního řízení ze strany příslušného soudu?
 - a v situaci, kdy se toto řízení týká i těch pozic soudců Nejvyššího soudu, vůči nimž byl oproti soudcům, kteří dosud tyto funkce zastávali, uplatněn nový, nižší důchodový věk, aniž bylo rozhodnutí o využití nižšího důchodového věku ponecháno výhradně na dotčeném soudci, také není z hlediska zásady neodvolatelnosti soudců – pokud bude konstatováno, že tato zásada byla takto porušena – bez vlivu na rozsah a výsledek soudního přezkumu uvedeného kvalifikačního řízení?
- (2) Musí být článek 2 ve spojení s čl. 4 odst. 3 třetím pododstavcem a čl. 6 odst. 1 SEU, ve spojení s čl. 15 odst. 1, článkem 20, čl. 21 odst. 1 a čl. 52 odst. 1 Listiny, s čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2000/78, jakož i s čl. 267 třetím pododstavcem SFEU, vykládány v tom smyslu, že
- dochází k porušení zásady právního státu, zásady rovného zacházení a rovného přístupu k veřejné službě za stejných podmínek, a sice k výkonu funkce soudce Nejvyššího soudu, za situace, kdy je dáno v individuálních případech týkajících se výkonu funkce soudce uvedeného soudu právo na podání odvolání k příslušnému soudu, avšak v důsledku úpravy právní moci popsané v první otázce může jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu nastat, aniž příslušný soud provedl přezkum průběhu uvedeného kvalifikačního řízení, pokud byl takový přezkum navržen, přičemž absence tohoto přezkumu porušuje právo na účinný právní prostředek, a tím porušuje i právo na rovný přístup k veřejné službě, a v důsledku toho není v souladu s veřejným zájmem, a dochází k porušení zásady institucionální rovnováhy za situace, kdy orgán členského státu, který má dbát na nezávislost soudů a soudců ([KRS]), před nímž je vedeno řízení ohledně výkonu funkce soudce Nejvyššího soudu, je obsazován tím způsobem, že představitelé soudní moci v tomto orgánu jsou voleni zákonodárnou mocí?“

III. Řízení před Soudním dvorem a doplňující předběžná otázka

13. V rámci první fáze písemné části řízení předložili Soudnímu dvoru svá vyjádření A. B., C. D., E. F. a I. J., KRS, Prokurator Generalny (nejvyšší státní zástupce, Polsko), Rzecznik Praw Obywatelskich (veřejný ochránce práv, Polsko), polská vláda a Komise.

14. Písemná část řízení před Soudním dvorem byla ukončena dne 31. května 2019. Dne 26. června 2019 vydal předkládající soud usnesení, kterým zamítl návrh nejvyššího státního zástupce, aby ve věcech v původním řízení nebyla vydána rozhodnutí ve věci samé. Tento návrh byl podán na základě následujících skutkových okolností.

15. Zprvée nálezem ze dne 25. března 2019 ve věci sp. zn. K 12/18, vydaným na návrh KRS a skupiny senátorů, Trybunał Konstytucyjny (Ústavní soud, Polsko) rozhodl, že čl. 44 odst. 1a zákona o KRS je neslučitelný s článkem 184 polské Ústavy. Ústavní soud dospěl rovněž k závěru, že je nezbytné ukončit všechna řízení zahájená na základě tohoto ustanovení, neboť se toto ustanovení stalo neplatným.

16. Zadruhé Ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon ze dne 26. dubna 2019, kterým se mění zákon o Národní radě soudnictví a zákon o soustavě správních soudů; dále jen „zákon ze dne 26. dubna 2019“)⁶, který nabyl účinnosti dne 23. května 2019, změnil čl. 44 odst. 1 druhou větu zákona o KRS, která zní nyní následovně: „V individuálních věcech týkajících se jmenování soudců Nejvyššího soudu není možno podat odvolání“. Tento zákon v článku 3 rovněž uvádí, že „řízení o odvolání proti usnesením [KRS] v individuálních věcech týkajících se jmenování soudců Nejvyššího soudu, která byla zahájena, ale nebyla skončena před nabytím účinnosti tohoto zákona, se ze zákona zastavují“.

17. Na základě těchto skutkových okolností se Naczelny Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud) rozhodl předložit Soudnímu dvoru doplňující (a tedy třetí) předběžnou otázku v projednávané věci:

„1) Musí být článek 2 ve spojení s čl. 4 odst. 3 třetím pododstavcem, čl. 6 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 SEU, článkem 47 Listiny, čl. 9 odst. 1 směrnice 2000/78 a čl. 267 třetím pododstavcem SFEU, vykládány v tom smyslu, že:

- dochází k porušení zásady právního státu, práva na přístup k soudům a práva na účinnou soudní ochranu v situaci, kdy vnitrostátní zákonodárce odstraní z právního řádu relevantní ustanovení týkající se příslušnosti Nejvyššího správního soudu a práva podat odvolání k tomuto soudu proti usnesením [KRS] a rovněž přijme takové řešení, podle něž musí být řízení ve věcech týkajících se těchto odvolání, která byla zahájena, ale nebyla skončena přede dnem účinnosti těchto změn (zrušení), ze zákona zastavena, což ve výsledku:
- porušuje právo na přístup k soudům, pokud jde o přezkum usnesení [KRS] a ověření, zda bylo řádně vedeno kvalifikační řízení, v jehož rámci byla tato usnesení přijata, a
- pokud vnitrostátní soud, který byl původně v těchto věcech příslušný, po úspěšném zahájení řízení o přezkumu těchto usnesení [KRS] předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách, porušuje právo na přístup k soudům též v rozsahu, v jakém je v individuální věci projednáváno u soudu, který byl (původně) příslušný k jejímu projednání a rozhodnutí, tomuto soudu následně odepřena jak možnost úspěšně zahájit řízení o předběžné otázce u Soudního dvora, tak právo vyčkat rozhodnutí Soudního dvora, čímž dochází k porušení unijní zásady loajální spolupráce?“

18. Ve druhé fázi písemné části řízení předložili Soudnímu dvoru vyjádření nejvyšší státní zástupce, veřejný ochránce práv, polská vláda a Komise.

19. Všichni zúčastnění, kteří předložili vyjádření v první fázi písemné části řízení, rovněž využili možnosti podat ústní vyjádření na jednání u Soudního dvora.

⁶ – Dziennik Ustaw z roku 2019, č. 914.

IV. Analýza

A. K pravomoci Soudního dvora

20. Nejvyšší státní zástupce tvrdí, že Soudní dvůr nemá pravomoc rozhodnout o předběžných otázkách z toho důvodu, že se týkají práva podat prostředek nápravy k soudu v oblasti, na kterou se unijní právo nevztahuje. Jakékoli jiné rozhodnutí by vedlo k tomu, že by byly analogickými pravomocemi s účinky *erga omnes* ve vztahu ke stejným právním otázkám současně nadány jak Soudní dvůr, tak i Ústavní soud.

21. Soudní dvůr však již rozhodl, že organizace soudnictví v členských státech sice spadá do pravomoci těchto států, nic to však nemění na tom, že při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva⁷. Mimoto je třeba připomenout, že pokud jde zejména o působnost čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, toto ustanovení usiluje o zajištění účinné soudní ochrany v „oblastech pokrytých právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, kdy členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny⁸.

22. Z toho vyplývá, že Soudní dvůr má v projednávané věci především pravomoc vykládat čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU (viz bod 31 a následující tohoto stanoviska).

B. K (trvajícím) nutnosti vydat rozhodnutí

23. KRS, nejvyšší státní zástupce a polská vláda v podstatě tvrdí, že se předběžné otázky staly bezpředmětnými a že není nezbytné na ně odpovídat za účelem vyřešení odvolání podaných v původním řízení. Článek 44 odst. 1a zákona o KRS, na němž byla příslušnost předkládajícího soudu založena, byl zrušen Ústavním soudem s účinky *erga omnes*, a to nálezem Ústavního soudu ze dne 25. března 2019, což potvrdil i zákonodárce.

24. Mám za to, že v návaznosti na zákon ze dne 26. dubna 2019 se předběžné otázky bezpředmětnými nestaly. Zaprvé tento zákon mění článek 44 zákona o KRS a odnímá právo na odvolání v individuálních věcech, ale *vůlčně* pokud jde o jmenování soudců *Nejvyššího soudu*. Zadruhé tento zákon rovněž stanoví, že probíhající řízení týkající se odvolání podaných proti usnesením KRS v individuálních věcech se ze zákona zastavují.

25. Druhá uvedená skutečnost brání tomu, aby se předběžné otázky staly bezpředmětnými. Považuji totiž za nutné zdůraznit, že Soudní dvůr obdobnou argumentaci polské vlády odmítl již v rozsudku ve věci A. K. a další, v bodě 102.

26. Podotýkám, že zákon ze dne 26. dubna 2019 sám o sobě původní řízení neukončil a nezpůsobil zpětvzetí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jelikož – jak uvedl předkládající soud – zákon ze dne 26. dubna 2019 „*vyžaduje příslušný konkrétní úkon soudu*, u něž je vedeno řízení ve věci, která již před ním byla zahájena (což platí i pro důsledky vyplývající z nálezů [ze dne 25. března 2019]), a *ten musí být v zásadě učiněn formou soudního rozhodnutí – neboť pouze takovým způsobem se může projevit rozhodovací pravomoc soudu, která přitom není uvedeným právním předpisem zrušena*“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska). Předkládající soud nerozhodl, že není namístě vydat rozhodnutí, a naopak se rozhodl na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce setrvat (viz rovněž rozsudek ve věci A. K. a další, bod 103).

7 – Rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 75 a citovaná judikatura; s ohledem na četné odkazy na tento rozsudek dále jen „A. K. a další“).

8 – Rozsudky ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) (C-619/18, EU:C:2019:531, bod 50), a A. K. a další (body 82 a 83).

27. Taková vnitrostátní ustanovení, jako je zákon ze dne 26. dubna 2019, tak nemohou bránit soudu rozhodujícímu v posledním stupni, trvat na otázkách, které předložil v rámci řízení o předběžné otázce Soudnímu dvoru (viz rozsudek ve věci A. K. a další, bod 104).

28. Poznamenávám, že kromě již dříve zmíněného rozsudku ve věci A. K. a další Soudní dvůr i v řadě dalších věcí odmítl přijmout, že již není nutné rozhodnout ve věci samé z důvodu údajného zániku předmětu řízení, jak v těchto věcech navrhovaly polské orgány. Je zřejmé, že polský zákonodárce bez zaváhání změnil, narychlo a opakovaně, vnitrostátní právní rámec posuzovaný Soudním dvorem v těchto věcech, jen aby pak tvrdil, že žaloby pro nesplnění povinnosti nebo žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou bezpředmětné⁹.

29. Z toho vyplývá, že zákon ze dne 26. dubna 2019 ani nález ze dne 25. března 2019 nemohou odůvodnit, aby Soudní dvůr o předběžných otázkách nerozhodl.

C. K přípustnosti

30. Nejvyšší státní zástupce a polská vláda v podstatě tvrdí, že předběžné otázky jsou nepřípustné, a to na základě tvrzení obdobných tvrzením uvedeným v bodě 20 tohoto stanoviska.

31. Zaprvé podotýkám, že z judikatury vyplývá, že „článek [267 SFEU] je nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad [unijního práva], jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporu, který mají rozhodnout“¹⁰.

32. Předkládající soud se táže, zda je prostředek nápravy upravený vnitrostátním právem v souladu s požadavkem účinné soudní ochrany dle článku 47 Listiny. Tento článek je však použitelný pouze v případě, že je namítáno porušení individuálního práva zaručeného unijním právem.

33. Předkládající soud odkazuje rovněž na směrnici 2000/78. Podle článku 1 této směrnice je jejím účelem „stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací *na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace* v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska).

34. Předkládající soud nevysvětluje spojitost mezi navrhovateli v původním řízení a právem nebýt diskriminován zaručeným směrnicí 2000/78, jejíž působnost je omezena na výše uvedené zvláštní důvody. Postačí tedy uvést, že pokud z žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce v projednávané věci nevyplyvá, že se navrhovatelé v původním řízení hodlají dovolávat práv zaručených unijním právem, jako jsou práva stanovená směrnicí 2000/78, není v projednávané věci použitelný ani článek 47 Listiny, ani směrnice 2000/78.

35. Předkládající soud se dále dovolává článku 2 SEU jako samostatného ustanovení. Tento článek jako takový však nepatří mezi ustanovení, podle nichž by měla být posuzována slučitelnost vnitrostátní právní úpravy s právem unijním, a která by tedy mohla *per se* vést předkládající soud k tomu, aby na základě výkladu podaného Soudním dvorem určité vnitrostátní ustanovení nepoužil. To v každém případě není nezbytné, neboť článek 2 SEU a hodnota právního státu v něm vyjádřená jsou konkretizovány článkem 19 SEU (viz bod 87 tohoto stanoviska).

9 – Viz rozsudky ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) (C-619/18, EU:C:2019:531, body 27 až 31), a ze dne 5. listopadu 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost obecných soudů) (C-192/18, EU:C:2019:924, body 41 až 46).

10 – Rozsudek ze dne 24. března 2009, Danske Slagterier (C-445/06, EU:C:2009:178, bod 65 a citovaná judikatura).

36. Domnívám se, že zejména první a třetí otázka jsou relevantní pro odvolání podaná v původním řízení, jelikož se týkají rozsahu pravomocí předkládajícího soudu v případě, že by tento soud konstatoval protiprávnost dotčených usnesení KRS. Jedinými relevantními ustanoveními unijního práva zmiňovanými v předběžných otázkách tak zůstává čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU a článek 267 SFEU.

D. K věci samé

37. Mám za to, že nejprve je potřeba věnovat se posouzení merita třetí (doplňující) předběžné otázky, neboť na základě odpovědi na tuto otázku Soudní dvůr buď prohlásí, že již není potřeba rozhodovat o prvních dvou otázkách, nebo se Soudní dvůr naopak bude těmito otázkami zabývat.

1. Ke třetí předběžné otázce

38. Tato otázka musí být chápána tak, že se předkládající soud v podstatě táže, zda musí být článek 267 SFEU a čl. 19 odst. 1 SEU vykládány v tom smyslu, že brání ustanovení, kterým dochází k zastavení vnitrostátního řízení ze zákona, bez možnosti v tomto řízení pokračovat nebo jej znovu zahájit u jiného soudu (první část třetí otázky), a zda tato ustanovení unijního práva brání důsledku, který patrně z tohoto vnitrostátního ustanovení vyplývá, tedy vyslovení nedostatku pravomoci Soudním dvorem ve věcech, v nichž již došlo k zahájení řízení o předběžné otázce, které dosud probíhá (druhá část třetí otázky).

a) Stručné shrnutí argumentace zúčastněných

39. Nejvyšší státní zástupce v podstatě tvrdí, že vyloučení všech prostředků nápravy proti dotčeným návrhům na jmenování je polskou Ústavou povoleno. Omezení ústavních svobod a práv jsou přípustná, pokud jsou stanovena zákonem a jsou nezbytná, zejména v zájmu veřejného pořádku. Polská vláda v podstatě tvrdí, že článek 3 zákona ze dne 26. dubna 2019 neomezuje možnosti předkládajícího soudu předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, ale jeho cílem je pouze upravit skončení věcí takového druhu, jako je věc v původním řízení.

40. Komise tvrdí, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU nebrání takovým vnitrostátním ustanovením, jako jsou ustanovení dotčená ve věci v původním řízení, s výjimkou strukturálního přetržení postupu pro jmenování, které by mohlo zpochybnit nezávislost tohoto kandidáta po jeho jmenování. V důsledku této skutečnosti tak čl. 19 odst. 1 SEU nebrání přijetí vnitrostátního ustanovení, jehož účinkem je to, že řízení o odvoláních domáhajících se soudního přezkumu takových usnesení se ze zákona zastavují (článek 3 zákona ze dne 26. dubna 2019). Komise uvádí, že stejně tak článek 267 SFEU nebrání článku 3 zákona ze dne 26. dubna 2019.

41. Na rozdíl od shora uvedených zúčastněných pak A. B., C. D., E. F., I. J. a veřejný ochránce práv v zásadě navrhuje odpovědět na třetí předběžnou otázku kladně.

b) Posouzení

42. Nejprve je nutno se zabývat druhou částí třetí otázky v rozsahu, v jakém se týká článku 267 SFEU.

1) *Ke druhé části třetí otázky (článek 267 SFEU)*

43. Je pravda, že v projednávané věci může, dle předběžných otázek, práve společné působení Ústavního soudu a polského zákonodárce vést případně k situaci, kdy nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé podle vnitrostátního práva, což by mohlo vést k vyslovení závěru Soudního dvora, že ve vztahu k projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nemá pravomoc. Úvodem je totiž nutno konstatovat, že práve náleze ze dne 25. března 2019 zrušil vnitrostátní ustanovení, na kterém byla pravomoc předkládajícího soudu založena, a to s okamžitou účinností, přičemž v tomto nálezu bylo uvedeno, že toto prohlášení protiústavnosti znamená, že jakékoli řízení tohoto druhu, které před předkládajícím soudem stále probíhá, musí být zastaveno.

44. Je rovněž pravda, že v posledních letech vyjádřila zejména Komise vážné pochybnosti o současné způsobilosti Ústavního soudu (nadále) vykonávat svou funkci zcela nezávisle, přičemž Komise přijala rozhodnutí, jímž formálně zahájila řízení předvídané čl. 7 odst. 1 SEU, týkající se právního státu v Polsku¹¹.

45. Jak se v projednávané věci ukazuje, článek 19 SEU nesvěřuje odpovědnost za zajištění účinné právní ochrany v unijním právním řádu pouze Soudnímu dvoru, ale též vnitrostátním soudům, které ve spolupráci se Soudním dvorem plní úkol, který jim je svěřen společně a směřuje k zajištění dodržování práva při výkladu a uplatňování Smluv¹².

46. Pokud jde konkrétně o článek 267 SFEU, připomínám, že „[s]těžejním bodem celého takto koncipovaného soudního systému [Unie] je zvláště řízení o předběžné otázce upravené v [tomto ustanovení], které má za cíl – prostřednictvím nastoleného dialogu mezi jednotlivými soudy, konkrétně mezi Soudním dvorem a soudy členských států – zajistit jednotný výklad unijního práva [...], čímž umožňuje zaručit jeho soudržnost, plný účinek a autonomii a v konečném důsledku i specifický charakter práva zavedeného Smlouvami“¹³.

47. Z judikatury Soudního dvora jasně vyplývá, že podle článku 267 SFEU musí mít vnitrostátní soudy možnost rozhodnout, zda je či není namístě položit Soudnímu dvoru předběžné otázky¹⁴.

48. Dále z ustálené judikatury vyplývá, že „článek 267 SFEU přiznává vnitrostátním soudům tu nejširší možnost obrátit se na Soudní dvůr, mají-li za to, že věc, kterou projednávají, vyvolává otázky vyžadující výklad či posouzení platnosti ustanovení práva Společenství nezbytných pro vyřešení sporu, který jim byl předložen“¹⁵.

49. Soudní dvůr rovněž upřesnil, že tato možnost a pravomoc nemohou být zpochybněny použitím vnitrostátních právních norem¹⁶.

11 – Viz návrh rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky [COM(2017) 835 final] ze dne 20. prosince 2017, body 91 až 113 odůvodnění. Viz zejména průběžná zpráva Evropského parlamentu o návrhu rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky, A9–0138/2020, 20. červenec 2020 (zdůrazňující „přesvědčivé důkazy porušování právního státu v Polsku“), a společné naléhavé stanovisko Benátské komise a generálního ředitelství pro lidská práva a právní stát (DGI) Rady Evropy ze dne 16. ledna 2020, stanovisko č. 977/2019. Viz též *ex multis* Zoll, F., a Wortham, L., *Judicial Independence and Accountability: Withstanding Political Stress in Poland*, Fordham International Law Journal, sv. 42, č. 3, a Pietrzak, M., *The Foundation for Law, Justice & Society, The Constitutional Court of Poland: The Battle for Judicial Independence*, 24. května 2017, <https://www.fljs.org/content/constitutional-court-poland-battle-judicial-independence> (popisující nové právní předpisy o veřejných médiích, sledování a opatřeních proti terorismu a „reorganizaci“ státního zastupitelství, které umožnilo tvrzené okleštění Ústavního soudu).

12 – Viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, body 33 a 34, jakož i citovaná judikatura).

13 – Posudek Soudního dvora 2/13, Přistoupení k EÚLP, EU:C:2014:2454, bod 176 a citovaná judikatura.

14 – Viz rozsudky ze dne 22. června 2010, Melki a Abdeli (C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363), jakož i ze dne 11. září 2014, A (C-112/13, EU:C:2014:2195).

15 – Viz rozsudek ze dne 5. října 2010, Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, bod 26 a citovaná judikatura).

16 – Viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, body 95 a 98), a usnesení ze dne 12. února 2019, RH (C-8/19 PPU, EU:C:2019:110, bod 47 a citovaná judikatura).

50. Platí totiž, že „[v]nitrostátní ustanovení, z nichž by vyplývalo, že vnitrostátní soudci mohou být vystaveni kárným řízením z důvodu, že předložili Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, tedy nelze připustit [...] [s]amotná vyhlídka, že proti nim mohou být případně zahájena kárná řízení z důvodu, že předložili takovou žádost nebo se rozhodli na ní trvat po jejím podání, může narušit účinné využití možnosti a výkon funkcí [soudu pověřeného uplatňováním unijního práva] ze strany dotčených vnitrostátních soudců. ... [Výše zmíněná nezávislost soudnictví] je klíčová zvláště pro řádné fungování systému soudní spolupráce, který ztělesňuje mechanismus řízení o předběžné otázce upravený v článku 267 SFEU“¹⁷.

51. V projednávané věci je důležité to, jak uvádí předkládající soud, že vnitrostátní právo *zakotvuje* v rámci zásady právního státu *ústavní povinnost poskytnout soudní prostředek nápravy proti takovým usnesením KRS*, jako jsou usnesení vydaná v původním řízení.

52. Z toho vyplývá, že zaprvé, pokud jde o druhou část třetí předběžné otázky (týkající se článku 267 SFEU), mám za to, že přinejmenším *vzhledem ke kontextu* – s ohledem na skutečnost, že Soudní dvůr projednával v nedávné době řadu údajných porušení zásady právního státu a nezávislosti soudnictví v Polsku (viz bod 28 tohoto stanoviska, přičemž ve vztahu k projednávané věci je možno podotknout, že navzdory skutečnosti, že předkládající soud odložil vykonatelnost dotčených usnesení KRS, prezident republiky i přesto jmenoval do dotčených funkcí soudců Nejvyššího soudu osm nových soudců navržených KRS v usneseních, která jsou předmětem tohoto řízení¹⁸) – by měl Soudní dvůr rozhodnout, že článek 267 SFEU brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je zákon ze dne 26. dubna 2019, když tento zákon *stanovil, že se ze zákona zastavují taková řízení*, jako jsou řízení vedená před předkládajícím soudem, přičemž současně *vyloučil jakékoli předání pravomoci k posouzení dotčených odvolání jinému vnitrostátnímu soudu nebo opětovné zahájení řízení o těchto odvoláních u jiného vnitrostátního soudu*. Polský zákonodárce přitom navíc zcela pominul rozhodnutí Ústavního soudu, z nichž jasně plyne, že taková usnesení KRS, jako jsou usnesení dotčená ve věci v původním řízení, musí být předmětem soudního přezkumu.

53. To platí tím spíše, že následující fáze postupu pro jmenování, tedy úkon prezidenta, kterým jmenuje kandidáta do funkce soudce Nejvyššího soudu, představuje výsadu prezidenta republiky a dle polského práva nemůže být jako takové předmětem soudního přezkumu.

54. Nyní přistoupím k analýze první části třetí předběžné otázky, která se v podstatě týká toho, zda zásada přednosti unijního práva a čl. 19 odst. 1 SEU umožňují předkládajícímu soudu, aby se – navzdory zákonu ze dne 26. dubna 2019 – prohlásil příslušným k rozhodnutí a pokračování v projednávání odvolání podaných v původním řízení.

2) K první části třetí otázky (čl. 19 odst. 1 SFEU a přednost unijního práva)

i) Nález Ústavního soudu ze dne 25. března 2019

55. Nejprve se budu zabývat nálezem ze dne 25. března 2019, který měl být údajně dle úmyslu polského zákonodárce proveden do právní úpravy napadeným zákonem ze dne 26. dubna 2019 a který je, jak bude osvětleno níže, pro vyřešení projednávané věci důležitý.

17 – Rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, body 58 a 59, jakož i citovaná judikatura).

18 – Usnesení předkládajícího soudu o odložení vykonatelnosti usnesení KRS, která jsou předmětem původního řízení, vedla rovněž k odložení vykonatelnosti těchto usnesení v rozsahu, v němž se týkají rozhodnutí předložit návrh na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu. Tato usnesení jsou stále v platnosti a nebyla postupem zakotveným ve vnitrostátním právu změněna ani zrušena. Navzdory tomu předložila KRS usnesení, která jsou předmětem sporu v původním řízení, prezidentovi republiky. Dne 10. října 2018 jmenoval prezident republiky sedm kandidátů do funkce soudce občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu a jednoho do funkce soudce trestního kolegia Nejvyššího soudu.

56. Zrušení čl. 44 odst. 1a zákona o KRS nálezem ze dne 25. března 2019 mělo za následek zpochybnění příslušnosti předkládajícího soudu (Nejvyššího správního soudu) jakožto soudu (původně) příslušného k projednávání věcí týkajících se odvolání proti usnesením KRS o rozhodnutí předložit (či nepředložit) návrhy na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu, a to na základě – jak jasně plyne z odůvodnění tohoto rozhodnutí – druhu dané věci a institucionální povahy správních soudů ve vztahu k soudům obecným, což by mělo za následek, že by předkládající soud nebyl soudem „určeným k projednávání věcí týkajících se usnesení [KRS]“.

57. Jako obecná zásada zajisté platí, že nezávisle na nálezů Ústavního soudu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že vnitrostátní soudy nemohou být vázány posouzením provedeným soudem vyššího stupně, které by jim bránilo v uplatňování unijního práva¹⁹.

58. Platí totiž, že „[p]avidlo vnitrostátního práva, na základě něhož posouzení provedené soudem vyššího stupně zavazuje jiný vnitrostátní soud, tedy nemůže posledně uvedený soud zbavit možnosti předložit Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu unijního práva, kterého se takové právní posouzení týká. Pokud se totiž takový soud domnívá, že by v důsledku právního posouzení provedeného na vyšším stupni mohl vydat rozsudek odporující unijnímu právu, musí mít možnost položit Soudnímu dvoru otázky, kterými se zabývá“²⁰.

59. V témže rozsudku Soudní dvůr zdůraznil²¹, že „z ustálené judikatury vyplývá, že nelze připustit, aby pravidla vnitrostátního práva, i kdyby byla ústavní povahy, porušovala jednotnost a účinnost unijního práva [...] Soudní dvůr již ostatně uvedl, že se uvedené zásady použijí ve vztazích mezi ústavním soudem a jakýmkoli jiným vnitrostátním soudem“.

60. Mám však za to, že navzdory tomu, jak se projednávána věc na první pohled jeví, se ve skutečnosti nejedná o věc, v níž by existoval skutečný střet mezi nálezem Ústavního soudu členského státu a unijním právem.

61. Zaprvé je potřeba zdůraznit, že podle předkládajícího soudu je nález Ústavního soudu ze dne 25. března 2019 *rozhodnutím s účinky do budoucna*, což znamená, že ustanovení, které bylo prohlášeno za protiústavní, by mělo být i nadále použitelné na právní posouzení skutkových okolností, které nastaly přede dnem, kdy se toto ustanovení stalo neplatným. Tento závěr potvrzuje i právní nauka²².

62. Takové ustanovení by tak mělo být i nadále používáno na právní posouzení okolností, na jejichž základě oprávněné osoby – s ohledem na původní formu příslušnosti *ratione materiae* předkládajícího soudu jakožto soudu příslušného ve věcech týkajících se odvolání proti dotčeným usnesením KRS – skutečně vykonávaly svá ústavní práva.

63. Zadruhé, a v tomto ohledu se s předkládajícím soudem ztotožňuji, nejenže nález Ústavního soudu nezpochybnil konkrétně institut soudního přezkumu těchto usnesení KRS, ale navíc z tohoto nálezu jasně vyplývá, že takovýto přezkum skutečně musí v Polsku existovat.

64. Připomínám argumentaci rozvinutou v odůvodnění nálezu ze dne 25. března 2019: „[...] Samotný institut odvolání proti usnesením [KRS] v individuálních případech je [...] důsledkem splnění povinností vyplývajících z nálezu [...] ve věci sp. zn. SK 57/06 [nález ze dne 27. května 2008], ale neměl by být v praxi uplatňován ve formě řízení, která spadají do příslušnosti zcela odlišných soudů“.

19 – V tomto smyslu viz věc, která se také týkala Nejvyššího soudu a Ústavního soudu členského státu: rozsudek ze dne 15. ledna 2013, Križan a další (C-416/10, EU:C:2013:8, body 62 až 73, jakož i citovaná judikatura).

20 – Rozsudek ze dne 15. ledna 2013, Križan a další (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 68 a citovaná judikatura).

21 – Rozsudek ze dne 15. ledna 2013, Križan a další (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 70 a citovaná judikatura).

22 – Viz zejména Florczak Wątor, M., *Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego i ich skutki prawne* (rozhodnutí Ústavního soudu a jejich právní účinky), Poznań 2006, s. 73 a citovaná právní nauka.

65. To je relevantní, neboť dotčený ústavní precedent (sp. zn. SK 57/06) se výslovně zabýval problematikou možnosti kandidátů na funkci soudce podat odvolání proti takovým usnesením KRS, jako jsou usnesení vydaná v původním řízení (v uvedené věci KRS rovněž nepředložila kandidaturu navrhovatele prezidentovi republiky).

66. Jak uvedl předkládající soud, článek 3 zákona ze dne 26. dubna 2019 (společně se změnou čl. 44 odst. 1 druhé věty zákona o KRS provedenou novelizací právní úpravy) může být považován za rovnocenný ustanovení obsaženému v čl. 13 odst. 2 druhé větě zákona ze dne 27. července 2001 o KRS, které bylo Ústavním soudem v nálezu sp. zn. SK 57/06 prohlášeno za neslučitelné s čl. 45 odst. 1 polské Ústavy ve spojení s čl. 77 odst. 2 a článkem 60 Ústavy.

67. Předkládající soud ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 26. června 2019 dále vysvětluje: „že [nutnost účinného prostředku nápravy] rovněž potvrzuje přístup Ústavního soudu. V odůvodnění nálezu sp. zn. SK 57/06 – jehož relevantnost a důsledky nejsou v nálezu ve věci sp. zn. K 12/18 nikterak zpochybněny ani vyvráceny, ale jsou tímto rozhodnutím naopak potvrzeny – Ústavní soud uvedl, že čl. 45 odst. 1 Ústavy jasně vyjadřuje záměr zákonodárce, aby se právo na přístup k soudům vztahovalo na co možná nejširší spektrum věcí, přičemž ze zásady demokratického právního státu plyne zákaz restriktivního výkladu práva na přístup k soudům, jelikož *Ústava zakotvuje zvláštní domněnku práva na přístup k soudům*, [...] závěr, že řízení, v rámci kterého [KRS] posuzuje kandidáta na konkrétní funkci soudce a rozhoduje o předložení návrhu prezidentovi republiky [...] [na] jmenování do této funkce, se týká práva specifikovaného v článku 60 Ústavy ucházet se o veřejnou funkci za rovných podmínek, a tedy práva, které je součástí kategorie ústavních práv a svobod, na něž se vztahuje absolutní zákaz omezování přístupu k soudům vyjádřený v čl. 77 odst. 2 Ustawa Zasadnicza (základní zákon)“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska; bod III.5 odůvodnění nálezu ve věci sp. zn. SK 57/06).

68. Ústavní soud rovněž uvádí, že protiústavní není samotné odvolací řízení proti usnesením KRS v individuálních věcech, ale že podle názoru Ústavního soudu není k projednávání takových věcí příslušný konkrétně předkládající soud (Nejvyšší správní soud) (bod 6.2 odůvodnění nálezu ve věci sp. zn. K 12/18).

69. Je potřeba zdůraznit, že prohlášení nepřislušnosti předkládajícího soudu ve věcech týkajících se odvolání proti usnesením KRS v souvislosti se jmenováním do funkce soudce Nejvyššího soudu zjevně nebylo provázáno žádným aktivním jednáním ze strany vnitrostátního zákonodárce směřujícím k určení náhradního soudu, který by byl v těchto věcech příslušný, a to navzdory skutečnosti, že Ústavní soud ve věci sp. zn. K 12/18 nezpochybnil možnost zahájení řízení o soudním přezkumu dotčených usnesení KRS, když v tomto ohledu odkázal na klíčový nálezy sp. zn. SK 57/06 (viz body 8 a 12), který takový přezkum vyžaduje.

70. Souhlasím proto s předkládajícím soudem, že „úmyslem zákonodárce bylo vyloučit přístup k soudu v takových věcech, což [...] je v protikladu k postoji vyjádřenému v odůvodnění výše uvedených nálezů Ústavního soudu a jeho judikatury, z nichž vyplývá, že v demokracii založené na právním státě nelze připustit, aby neexistovala možnost soudního přezkumu rozhodnutí přijatých v rámci jakéhokoli řízení či jiných rozhodnutí“²³.

71. Navíc se domnívám (stejně jako veřejný ochránce práv), že toto vyloučení je zcela svévolné, neboť je použitelné výlučně na jmenování k Nejvyššímu soudu. Selektivní povaha tohoto opatření taktéž není odůvodněna žádnými objektivními nebo přesvědčivými důvody.

23 – Viz též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. V CSK 101/12.

72. Podle mého názoru vyloučení prostředku nápravy (resp. práva podat prostředek nápravy), kterého bylo možno do té doby v takové věci, jako je věc v původním řízení, využít, a zejména jeho odebrání účastníkům řízení, kteří – podobně jako navrhovatelé v původním řízení – již takové odvolání podali, představuje (vzhledem ke kontextu a souhře dalších okolností, na které poukázal předkládající soud a na jejichž základě k vyloučení tohoto práva došlo) opatření, jehož povaha přispívá k tomu, že chybí zdání nezávislosti a nestrannosti na straně soudců, kteří byli k dotčenému soudu skutečně jmenováni, jakož i na straně tohoto soudu samotného, resp. tento výsledný dojem ještě posiluje. Takováto neexistence zdání nezávislosti a nestrannosti je v rozporu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.

73. Nyní posoudím, zda je důsledkem tohoto přístupu to, že je předkládající soud povinen dotčené vnitrostátní právo nepoužít.

ii) K přednosti unijního práva a čl. 19 odst. 1 SEU

74. Podle judikatury Soudního dvora totiž „je třeba připomenout, že každému vnitrostátnímu soudu přísluší, aby jakožto orgán členského státu v rámci svých pravomocí upustil v rámci sporu, který mu byl předložen, od použití jakéhokoli vnitrostátního ustanovení odporujícího ustanovení unijního práva, které má přímý účinek“²⁴.

75. Toto je předmětem první části třetí předběžné otázky, která se týká toho, zda přednost spojená s takovými ustanoveními unijního práva, jako je čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, následně předkládajícímu soudu umožňuje zdržet se použití zákona ze dne 26. dubna 2019 tím, že se – bez ohledu na tento zákon – prohlásí příslušným k rozhodnutí o odvoláních podaných v původním řízení a jejich dalšímu projednávání.

76. Než přikročím k posouzení přednosti unijního práva v kontextu projednávané věci, musím se v krátkosti pozastavit nad nedávnými rozhodnutími polského Nejvyššího soudu a německého BVerfG.

77. V prvním případě se jedná o usnesení kárného kolegia Nejvyššího soudu ze dne 23. září 2020 (sp. zn. II DO 52/20), v němž toto kolegium rozhodlo, že rozsudek Soudního dvora ve věci A. K. a další „nelze považovat v polském právním řádu za závazný, neboť ve všech řízeních probíhajících před pracovněprávním a sociálněprávním kolegiem Nejvyššího soudu, v nichž byly Soudnímu dvoru položeny předběžné otázky ([...] předběžná otázka předložená Soudnímu dvoru Evropské unie [ve věcech] C-585/18, [...] C-624/18, [...] [a] C-625/18), byly úkony prováděny v senátech, které byly v rozporu s ustanoveními zákona“. Důvodem byla skutečnost, že žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce byly v těchto věcech předloženy senáty o třech soudcích, zatímco dle mínění dotčeného polského soudu měly být tyto věci v prvním stupni projednávány Nejvyšším soudem, a to jedním soudcem kárného kolegia.

78. Zprvce k těmto událostem došlo navzdory skutečnosti, že Soudní dvůr v dubnu 2020 usnesením o předběžném opatření²⁵ rozhodl, že fungování kárného kolegia Nejvyššího soudu bude do doby rozhodnutí ve věci C-791/19, Komise v. Polsko, přerušeno.

24 – Rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 61 a citovaná judikatura).

25 – Usnesení ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Viz též dosud neskončené věci C-487/19, W. Ž. (Kolegium mimořádného přezkumu Nejvyššího soudu – Jmenování), a C-508/19, Prokurátor Generalny (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – Jmenování). Podotýkám, že se Komise dne 4. prosince 2020 rozhodla jednat v návaznosti na své řízení o nesplnění povinnosti ze dne 29. dubna 2020 v zájmu ochrany nezávislosti polských soudců, a to zasláním doplňujícího dopisu Polské republice ohledně pokračující činnosti Kárného kolegia Nejvyššího soudu (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_20_2142).

79. Tato otázka bude muset být řešena v rámci řízení v uvedené věci, avšak rozsudek kárného kolegia Nejvyššího soudu následoval po vydání jiného rozsudku z nedávné doby, a to rozsudku z Německa, kterým se musím zabývat, byť jen stručně (s ohledem na skutečnost, že rozsah tohoto stanoviska je omezen na řešení otázek položených v projednávané věci, přičemž dle mého názoru nemá rozsudek BVerfG na projednávanou věc ani na judikaturu Soudního dvora týkající se zejména přednosti unijního práva žádný vliv).

– *Rozsudek německého Bundesverfassungsgericht ve věci Weiss*

80. V nedávném rozsudku BVerfG ve věci Weiss (zmiňovaném v bodě 2 tohoto stanoviska) druhý Senat (kolegium) BVerfG v podstatě prohlásil rozsudek velkého senátu Soudního dvora (ve věci Weiss a další²⁶), jakož i několik rozhodnutí Evropské centrální banky týkajících se programu nákupu aktiv veřejného sektoru z roku 2015 za *ultra vires* a v Německu nepoužitelný.

81. Místo ohrožení celého unijního systému založeného na zásadě právního státu a uplatnění takového bezprecedentního přístupu mohl BVerfG vysvětlit, co lze podle něj v judikatuře Soudního dvora kritizovat, a následně mohl Soudnímu dvoru podat novou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce (což ostatně učinit měl, pokud by se byl v tomto ohledu řídil svou vlastní judikaturou²⁷). Soudní dialog je koneckonců cenným nástrojem, dokonce jej lze označit na nedílnou součást fungování unijního právního řádu.

82. V každém případě se nejedná o situaci, kdy vedle sebe stojí vnitrostátní právo a právo mezinárodní a rozhoduje se o tom, které z nich dostane v daném vnitrostátním právním řádu přednost²⁸: „unijní právo není ‚cizí právo‘, ze své povahy a samo o sobě je spíše ‚lex terrae‘ každého členského státu, přičemž přednost jde ruku v ruce se zásadou rovnosti členských států před zákonem, neboť vylučuje možnost selektivního vybírání, které by mohlo sloužit individuálním národním zájmům“²⁹.

83. Přístup *ultra vires*, který zaujal BVerfG, porušuje zásady právního státu v Unii, což je podmínka integrace *sine qua non*. Unie nemá žádný nadřazený orgán, který by řešil kompetenční spory, ale jako překlenující institut určený k řešení takových sporů slouží právní stát.

84. Podle Smluv, které jsou „paktem“ členských států, je v unijním právu soudem posledního stupně Soudní dvůr. To jasně vyplývá z článku 19 SEU a z článku 267 SFEU. Navíc, členské státy podle článku 344 SFEU dokonce převzaly následující výslovný závazek: „Členské státy se zavazují, že spory o výklad nebo provádění Smluv nebudou řešit jinak, než jak stanoví Smlouvy“³⁰. *Pacta sunt servanda*, tudíž jednoduše není úlohou BVerfG, aby rozhodoval tak, jak to učinil ve věci Weiss, ani k tomu nemá pravomoc³¹. Žádný vnitrostátní soud není dle Smluv oprávněn rušit rozsudky Soudního dvora, neboť jinak by unijní právo nebylo uplatňováno stejným nebo účinným způsobem ve všech 27 členských státech a byl by zpochybněn celý právní základ Unie. Pokud má vnitrostátní ústavní soud za to, že unijní akt nebo rozhodnutí Soudního dvora kolideje s jeho ústavou, nemůže jednoduše konstatovat, že

26 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2018, Weiss a další (C-493/17, EU:C:2018:1000).

27 – I dle vlastního pojetí soudního dialogu, k němuž dospěl v rozsudku ze dne 6. července 2010 (Honeywell), BVerfG, 2 BvR 2661/06, si měl BVerfG vyžádat od Soudního dvora vysvětlení v rámci druhé předběžné otázky (ohledně výkladu zásady proporcionality, zejména požadovaného zvážení, což vůbec nebylo předmětem první předběžné otázky). Jak učinil italský Corte costituzionale v rozsudku ze dne 5. prosince 2017, M. A. S. a M. B. (C-42/17, EU:C:2017:936), po vydání rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-105/14, Taricco (EU:C:2015:555). Viz redakční komentář, Common Market Law Review 57: 965–978, 2020.

28 – Mezinárodní právo totiž neřeší celistvost unijního práva ani Unie samotné.

29 – Lenaerts, K., *The Primacy of EU Law and the Principle of the Equality of the Member States before the Treaties*, VerfBlog, 8. října 2020.

30 – Viz zejména Mayer, F. C., *Auf dem Weg zur Richterfaustrecht?*, VerfBlog, 7. května 2020

31 – A dokonce není ani nezbytné otevírat meritum právních otázek, když odůvodnění BVerfG není, mírně řečeno, právě neprůstředné. Viz zejména Timmermans, Ch., *Wie handelt er ultra vires?*, Nederlands Juristenblad, 95, 26. června 2020, s. 1791, a Ziller, J., *L'insoutenable pesanteur du juge constitutionnel allemand*, <https://blogdroiteuropeen.com/>. Viz též Poiars Maduro, M., *Some Preliminary Remarks on the PSpP Decision of the German Constitutional Court*, VerfBlog, 6. května 2020, a da Cruz Vilaca, J. L., *The Judgment of the German Federal Constitutional Court and the Court of Justice of the EU – Judicial Cooperation or Dialogue of the Deaf?*, originál je k dispozici na <https://www.cruzvilaca.eu/pt/noticias/2/>.

dotčený akt nebo rozhodnutí nejsou v rámci jeho příslušnosti použitelné. Může se však pokusit napravit vzniklou situaci tím, že vládu dotčené země přiměje ke změně ústavy, k vyvinutí úsilí směřujícího k tomu, aby byla dotčená unijní právní norma změněna prostřednictvím stanoveného unijního politického procesu, nebo v případě nutnosti z Unie vystoupit³². To je jediný způsob, jak lze zajistit rovnost členských států v Unii, kterou vytvořily.

– K přímému účinku čl. 19 odst. 1 SEU

85. Podle článku 2 SEU je Unie založena na takových hodnotách, jako je právní stát, které jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se mimo jiné spravedlností. V tomto ohledu je třeba uvést, že vzájemná důvěra mezi členskými státy³³, a zejména mezi jejich soudy vychází ze základního předpokladu, podle kterého členské státy sdílejí řadu společných hodnot, na nichž se Unie zakládá, jak je upřesněno v uvedeném článku 2 SEU³⁴.

86. Unie je unií práva, ve které mají jednotlivci právo soudní cestou napadnout legalitu každého rozhodnutí nebo jakéhokoli jiného vnitrostátního aktu týkajícího se použití unijního aktu vůči nim³⁵.

87. Článek 19 SEU, který vyjadřuje hodnotu právního státu zakotvenou v článku 2 SEU, pověřuje soudním přezkumem v unijním právním řádu nejen Soudní dvůr, ale i vnitrostátní soudy³⁶.

88. Je tedy na členských státech, aby zejména na základě zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU zajistily na svých územích uplatňování a dodržování unijního práva. Na tomto základě, a jak je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, stanoví členské státy nezbytné prostředky, které zajistí dodržování práv jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tak přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení, které v těchto oblastech zajišťují účinnou právní ochranu³⁷.

89. Z nedávné judikatury Soudního dvora vyplývá, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec je *a priori* použitelný – bez ohledu na jakýkoliv požadavek týkající se konkrétní situace skutečného uplatňování unijního práva – ve vztahu ke každému vnitrostátnímu soudu, jakmile by *byl* tento soud *způsobilý* rozhodovat jakožto soud o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva, a tudíž spadajících do oblastí pokrytých tímto právem³⁸.

90. S ohledem na tuto judikaturu již nezastávám názor, který jsem vyjádřil ve věci Komise v. Polsko (Nezávislost obecných soudů)³⁹, že věcná působnost čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU se v souvislosti s neodvolatelností a nezávislostí soudců omezuje na nápravu problémů týkajících se strukturálních vad v daném členském státě (ať už se jedná o systémové nebo celoplošné nedostatky, které „ohrožují podstatu“ neodvolatelnosti a nezávislosti soudců).

91. Soudní dvůr již ostatně rozhodl, že článek 47 Listiny má přímý účinek (rozsudek ve věci A. K. a další, bod 162). To v každém případě platí pro požadavek nezávislosti soudců.

32 – Kelemen, D., Eeckhout, P., Fabbrini, F., Pech, L., a Uitz, R., *National Courts Cannot Override CJEU Judgments – A Joint Statement in Defense of the EU Legal Order*, VerfBlog, 26. května 2020. Pokud jde o úplný seznam signatářů, viz článek.

33 – Závažnost problému vzájemné důvěry ve vztahu k Polsku se odráží v dosud neskončených věcech C-354/20 PPU (Openbaar Ministerie) a C-412/20 PPU (Openbaar Ministerie). Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) poprvé rozhodl, že výkon evropského zatýkacího rozkazu ve *všech probíhajících a budoucích řízeních* zahájených na návrh polských soudů se pozastavuje do doby, než Soudní dvůr odpoví na předběžné otázky. Soudy Nizozemska, Německa, Slovenska, Španělska a Írska zatím rozhodují tak, že výkon evropského zatýkacího rozkazu v řízeních zahájených na návrh polských soudů přerušují dle okolností každého jednotlivého případu.

34 – Rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, bod 30 a citovaná judikatura).

35 – Rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, bod 31 a citovaná judikatura).

36 – Viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, body 32 a 33 a citovaná judikatura).

37 – Rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, bod 34 a citovaná judikatura).

38 – V tomto smyslu viz rozsudek ve věci A. K. a další, body 82 a 83 a citovaná judikatura.

39 – Viz mé stanovisko ve věci C-192/18, EU:C:2019:529, bod 115.

92. Pojem „účinná právní ochrana“ uvedený v čl. 19 odst. 1 SEU musí být vykládán s přihlédnutím k obsahu článku 47 Listiny, zejména zárukám, které jsou spojeny s účinnými prostředky nápravy (resp. s právem na takové prostředky) přiznanými uvedeným článkem Listiny.

93. Podle judikatury totiž „čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá všem členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany, ve smyslu zejména článku 47 Listiny, v oblastech pokrytých právem Unie“⁴⁰. Článek 19 odst. 1 SEU tedy zahrnuje nutnost zachovat nezávislost soudu pověřeného výkladem a uplatňováním unijního práva.

94. Kromě toho již Soudní dvůr implicitně připustil přímý účinek čl. 19 odst. 1 SEU. V původním řízení ve věci *Juizes Portugueses*⁴¹ byl čl. 19 odst. 1 SEU uplatňován u předkládajícího soudu a Soudní dvůr nevznesl ve vztahu k přímé možnosti se tohoto ustanovení dovolávat žádné námitky. Stejně tak v rozsudku *Miasto Łowicz*⁴² měl Soudní dvůr za to, že položená předběžná otázka není relevantní pro vyřešení sporů v původním řízení, nevznesl ale žádnou námitku, pokud jde o možnost dovolávat se čl. 19 odst. 1 SEU.

95. Soudní dvůr tak již potvrdil, že toto ustanovení má přímý účinek a účastníci řízení se jej mohou dovolávat před vnitrostátními soudy jakožto autonomního právního základu (vedle článku 47 Listiny) za účelem posouzení souladu jednání členského státu s unijním právem.

– K použití čl. 19 odst. 1 SEU na projednávanou věc

96. Nyní, když může být čl. 19 odst. 1 SEU předkládajícím soudem v projednávané věci použit přímo, je nezbytné posoudit, zda se předkládající soud může tohoto ustanovení dovolávat pro účely rozhodnutí, že čl. 19 odst. 1 SEU příslušným vnitrostátním pravidlům brání.

97. Soudní dvůr v rozsudku ve věci *A. K. a další* (bod 167) judikoval, že „článek 19 SEU, který vyjadřuje hodnotu právního státu zakotvenou v článku 2 SEU, pověřuje vnitrostátní soudy a Soudní dvůr úkolem zaručit plné uplatňování unijního práva ve všech členských státech a soudní ochranu práv, která pro jednotlivce z unijního práva vyplývají“.

98. Kromě toho „[z]ásada účinné soudní ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývají z unijního práva a na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, přitom představuje obecnou zásadu unijního práva, která je nyní potvrzena v článku 47 Listiny, takže první z těchto ustanovení ukládá všem členským státům, aby stanovily prostředky nezbytné k zajištění účinné soudní ochrany, ve smyslu zejména druhého z uvedených ustanovení, v oblastech pokrytých právem Unie“ (rozsudek ve věci *A. K. a další*, bod 168).

99. Soudní dvůr dodal, že „se samostatný přezkum článku 2 a čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, který může pouze podpořit závěr již uvedený v bodech 153 a 154 tohoto rozsudku, nejví jako nezbytný pro účely odpovědi na otázky předkládajícího soudu a řešení sporů, které mu byly předloženy“ (rozsudek ve věci *A. K. a další*, bod 169).

40 – Rozsudek ze dne 24. června 2019, *Komise v. Polsko* (Nezávislost Nejvyššího soudu) (C-619/18, EU:C:2019:531, bod 54 a citovaná judikatura).

41 – Rozsudek ze dne 27. února 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses* (C-64/16, EU:C:2018:117).

42 – Rozsudek ze dne 26. března 2020, *Miasto Łowicz a Prokurator Generalny* (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234).

100. S ohledem na tuto judikaturu účinná soudní ochrana, kterou musí být tyto soudy v souladu s tímto ustanovením schopny nabídnout, vyžaduje zejména to, aby byly strukturálně v souladu s požadavkem nezávislosti a nestrannosti, jak se vyvinul v rámci judikatury Soudního dvora týkající se článku 267 SFEU, článku 47 Listiny a článku 19 SEU. Navíc musí Soudní dvůr dbát na to, aby jím podaný výklad čl. 47 druhého pododstavce Listiny zajišťoval úroveň ochrany, která bude v souladu s úrovní, jež je zaručena článkem 6 EÚLP, tak jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) (rozsudek ve věci A. K. a další, bod 118).

101. Zprv Soudní dvůr konstatoval, že „samotná skutečnost, že [soudci] jsou jmenováni prezidentem republiky nemůže založit jejich závislost na prezidentovi, ani vyvolat pochybnosti o jejich nestrannosti, pokud po svém jmenování nejsou dotčeny osoby při výkonu své funkce vystaveny žádnému tlaku a nedostávají pokyny [...] Nicméně je třeba ještě ověřit, zda *hmotněprávní a procesní podmínky, na jejichž základě jsou rozhodnutí o jmenování přijímána*, jsou takového rázu, že nemohou u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti stran neovlivnitelnosti dotčených soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutralitě ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, jakmile jsou dotčení jmenováni“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska; rozsudek ve věci A. K. a další, body 133 a 134).

102. Zadruhé z judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že pravidla upravující *jmenování* soudců musí spolu s dalšími druhy pravidel, která se jich týkají (jako je kárný režim soudců, jejich neodvolatelnost atd.), přispívat k zajištění této nezávislosti, zejména za účelem rozptýlení jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců o neovlivnitelnosti takového soudu ve vztahu k vnějším skutečnostem, a zejména přímým či nepřímým vlivům zákonodárné a výkonné moci, a o jeho neutralitě ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, a nesmí být připuštěno, aby scházelo zdání nezávislosti nebo nestrannosti tohoto soudu, což by mohlo narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti musí justice u jednotlivců vzbuzovat⁴³.

103. Za situace, kdy vnitrostátní pravidla týkající se jmenování soudců spadají do působnosti čl. 19 druhého pododstavce SEU, je tedy členský stát vázán povinností zakotvit požadavek existence záruky, že postup pro jmenování bude veden takovým způsobem, aby byla zajištěna nezávislost a nestrannost takto jmenovaných soudců.

104. Je pravda, že unijní právo ve své stávající podobě: i) neobsahuje žádnou normu ani zásadu, která by kandidátům na funkci soudce, jako jsou osoby ve věci v původním řízení, přiznávala právo na soudní prostředek nápravy nebo stanovila podmínky efektivity, které by takové právo mělo splňovat; ani ii) nestanoví, že tito kandidáti mají právo nebýt diskriminováni na základě druhů dotčených volných soudcovských funkcí, pokud jde o takový prostředek nápravy.

105. Jak již ale Soudní dvůr rozhodl (ve věci A. K. a další, bod 153), i když některé aspekty vnitrostátního práva nemohou samy o sobě a posuzovány samostatně zpochybnit nezávislost soudu nebo soudců tohoto soudu, tento závěr naopak nemusí platit, jakmile jsou tyto aspekty *posuzovány společně*, jako *souhrn právních a skutkových okolností*, jejichž kombinace může vyvolat u jednotlivců pochybnosti o neovlivnitelnosti tohoto soudu nebo soudců tohoto soudu ve vztahu k vnějším skutečnostem, a zejména přímým či nepřímým vlivům zákonodárné a výkonné moci, a o jeho neutralitě ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, a může tak vést k neexistenci zdání nezávislosti nebo nestrannosti tohoto soudu nebo soudců tohoto soudu, jež je způsobilá narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti musí justice u jednotlivců vzbuzovat.

43 – V tomto smyslu viz rozsudek ve věci A. K. a další, bod 153 a bod 2 výroku.

106. V této souvislosti již Soudní dvůr jasně judikoval (ve věci A. K. a další, body 131 až 153), *ve vztahu k souhře normativních a skutkových okolností, které se shodují s okolnostmi danými ve věci v původním řízení*, že následující okolnost může ve spojení s těmito jinými okolnostmi, a s výhradou konečného posouzení a ověření, které musí provést vnitrostátní soud, ke vzniku takových pochybností vést.

107. Soudní dvůr zdůraznil⁴⁴, že „[k]romě toho s ohledem na skutečnost, že, jak vyplývá ze spisu, který má k dispozici Soudní dvůr, rozhodnutí prezidenta republiky o jmenování soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nemohou být předmětem soudního přezkumu, je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda způsob, jakým je v čl. 44 odst. 1 a 1a zákona o KRS vymezen *rozsah odvolání, které lze podat proti rozhodnutí KRS o předložení návrhu na jmenování na místo soudce tohoto soudu, umožňuje zajistit účinný soudní přezkum takových rozhodnutí, zahrnující přinejmenším ověření, že nedošlo k překročení nebo zneužití pravomoci, nesprávnému právnímu posouzení nebo zjevně nesprávnému posouzení* (v tomto smyslu viz ESLP, 18. října 2018, Thiam v. Francie, CE:ECHR:2018:1018JUD008001812, body 25 a 81)“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska).

108. Nedodržení minimálních požadavků soudního přezkumu stanovených Soudním dvorem v předchozím bodě má v polském kontextu *přímý dopad* na posouzení nezávislosti jmenovaných soudců.

109. Pro Soudní dvůr je podle mého názoru na tomto místě důležité mít na paměti, že ačkoli určité druhy řízení a pravidel pro jmenování soudců v členských státech (a tedy i neexistence soudního prostředku nápravy v rámci těchto řízení, jako je tomu ve věci v původním řízení) nemusí být z pohledu unijního práva sporné jako takové, *mohou se ukázat jako nepřijatelné, pokud se uplatní na základě doporučení orgánu, který sám o sobě zjevně není nezávislý*.

110. Zprvce usnesení KRS, o které v projednávané věci jde, jsou v podstatě správními rozhodnutími, která vyvolávají právní účinky vůči dotčeným kandidátům na funkci soudce⁴⁵. Stejně jako jakýkoli jiný zásah státu, i postup pro jmenování soudců se musí řídit právními předpisy, jejichž dodržování by mělo podléhat přezkumu nezávislého soudního orgánu.

111. Například i Evropská charta o statutu soudců⁴⁶ totiž zakotvuje právo každého soudce „podat opravný prostředek“, pokud má za to, že práva, která pro něj vyplývají ze zákona nebo obecněji z jeho nezávislosti, popřípadě jeho procesní práva, jsou jakýmkoliv způsobem ohrožena nebo porušena, aby se mohl s danou záležitostí obrátit na nezávislý orgán, jak je popsáno výše. To znamená, že soudci nejsou ponecháni bez možnosti obrany proti porušení jejich nezávislosti. Právo podat opravný prostředek je nezbytnou zárukou, neboť stanovení zásad na ochranu soudní moci je jen zbožným přáním, nejsou-li tyto zásady důsledně podepřeny mechanismy způsobilými zajistit jejich účinné provádění.

112. ESLP již měl možnost potvrdit ve svém rozsudku ve věci Denisov v. Ukrajina, že soudní rady musí buď dodržovat standardy stanovené v článku 6 EÚLP, nebo musí být jejich rozhodnutí přezkoumatelné orgánem, který sám tyto standardy dodržuje. Otázka dodržování základních záruk nezávislosti a nestrannosti se může objevit, pokud struktura a fungování soudní rady, jako je KRS (která v projednávané věci jedná jako disciplinární orgán), samy o sobě vyvolávají v tomto ohledu závažné

44 – Viz rozsudek ve věci A. K. a další, bod 145. Část právní nauky dokonce uvádí, že tento bod by mohl být vykládán v tom smyslu, že Soudní dvůr ukládá konkrétní povinnost týkající se organizace vnitrostátních postupů pro jmenování soudců, když uvádí, že předkládající soud musí ověřit, zda ta část postupu pro jmenování soudce, která končí předložením návrhu na jmenování kandidáta prezidentovi republiky, může podléhat soudnímu přezkumu, přinejmenším z hlediska překročení nebo zneužití pravomoci, nesprávného právního posouzení nebo zjevně nesprávného posouzení. Viz Krajewski, M., a Ziolkowski, M., *EU judicial independence decentralized: A. K.*, Common Market Law Review 57 (2020).

45 – To potvrzuje rozsudek Ústavního soudu ve věci sp. zn. SK 57/06.

46 – Rada Evropy, DAJ/DOC (98) 23, Štrasburk, 8. až 10. července 1998.

problémy⁴⁷. V právní nauce se objevil názor⁴⁸, že výše uvedené by se mělo uplatnit pouze v případě, že daná soudní rada jedná jako disciplinární orgán, a nikoli pokud plní „pouze“ poradní úlohu, jako je tomu v rámci jmenování soudců. Tento názor nesdílím, neboť takový rozdíl z judikatury ESLP nevyplývá, a mám za to, že v každém případě nemůže takováto teze platit v kontextu situace, jaká nastala v Polsku.

113. Zadruhé to, co uvádím v bodě 109 výše, je podepřeno i zásadou, podle které rozhodnutí správního orgánu, který sám nesplňuje podmínky nezávislosti a nestrannosti, musí podléhat následnému přezkumu soudem⁴⁹.

114. Soudní dvůr měl v nedávné době možnost potvrdit, že nezávislost soudnictví, a to zejména na moci výkonné, je součástí účinné soudní ochrany⁵⁰. Taková ochrana by měla být v zásadě poskytována všem občanům Unie, včetně kandidátů na funkci soudce Nejvyššího soudu.

115. Jak Soudní dvůr konstatoval ve věci Simpson a HG⁵¹, „[z]e základního práva na účinnou právní ochranu před nezávislým, nestranným a předem zákonem zřízeným soudem, zaručeného článkem 47 Listiny však vyplývá, že každý jednotlivec musí mít v zásadě možnost namítnout porušení tohoto práva. Z toho vyplývá, že unijní soud musí mít možnost ověřit, zda pochybení při dotčeném jmenování mohlo způsobit porušení tohoto základního práva“. Dle mého názoru platí totéž i pro vnitrostátní soudy (které jsou rovněž unijními soudy). Znovu opakuji, že ačkoli se tato judikatura zabývá konkrétně článkem 47 Listiny, Soudní dvůr v rozsudku ve věci A. K. a další vysvětluje, že kdyby prováděl analýzu článků 2 a 19 SEU, byly by závěry této analýzy stejné jako v případě analýzy článku 47 Listiny (viz body 167 až 169 tohoto rozsudku).

116. Nejvyšší soud již ostatně jednoznačně konstatoval, že KRS není nezávislá⁵².

117. Zejména s ohledem na mnohačetné a závažné právní vady dospěl Nejvyšší soud k závěru, že rozhodování KRS není nezávislé na politických zájmech, což má dopady na dodržování objektivních kritérií nestrannosti a nezávislosti ze strany osob jmenovaných do funkce soudce na návrh KRS (viz bod 36 usnesení ze dne 23. ledna 2020). Nejvyšší soud dále rozhodl, že z důvodu zpolitizování KRS budou kvalifikační řízení na funkce soudců s vysokou pravděpodobností rozhodována na základě politické loajality či podpory takové reformy soudní moci, o kterou usiluje parlamentní většina v rozporu s polskou Ústavou, a nikoli na základě věcných kritérií. Z hlediska celého systému soudní moci takový přístup narušuje důvěru v nestrannost takto jmenovaných veřejných činitelů. Neexistence nezávislosti je v podstatě spatřována v tom, že jsou rozhodnutí tohoto orgánu podřízena politickým orgánům, zejména orgánům moci výkonné (viz bod 38 usnesení ze dne 23. ledna 2020).

118. Zprvve ve svém stanovisku ve spojených věcech A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu, C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:551), jsem dospěl k závěru, že KRS není nezávislým orgánem: mandáty členů KRS byly předčasně ukončovány; a způsob jmenování má za následek, že 23 z 25 členů pochází z orgánů zákonodárné a výkonné moci, čímž vycházejí najevo nedostatky, které s určitou mírou pravděpodobnosti patrně ohrozí nezávislost KRS na zákonodárné a výkonné moci (viz zejména body 132 a 135).

47 – ESLP, 25. září 2018, Denisov v. Ukrajina, CE:ECHR:2018:0925JUD007663911 (velký senát), bod 67 a násl. Viz též bod 79.

48 – Leloup, M., An uncertain first step in the field of judicial self-government, E. C. L. Review 2020, 16(1), 145–169, s. 156.

49 – Pokud jde o čl. 47 druhý pododstavec Listiny, viz rozsudek ze dne 13. prosince 2017, El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960, bod 39). Mám za to, že přístup dle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU nemůže být odlišný.

50 – Jedná se o rozsudek ve věci A. K. a další a rozsudek ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise (C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232).

51 – Rozsudek ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise (C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 55).

52 – Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2019 a společné usnesení tří kolegií Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2020 (dále jen „usnesení ze dne 23. ledna 2020“).

119. Jak je totiž zdůrazněno v Evropské chartě o statutu soudců (viz bod 111 tohoto stanoviska), „2.1. [vysvětlující zprávy k této chartě] Justiční kandidáti musí být vybíráni a přijímáni nezávislým orgánem nebo panelem“ a „1.3. [této charty] Ve vztahu ke každému rozhodnutí, které má dopad na výběr, přijetí, jmenování, služební postup nebo ukončení výkonu funkce soudce, předvídá statut zásah orgánu nezávislého na výkonné a zákonodárné moci, jehož členy jsou nejméně z jedné poloviny soudci zvolení ostatními soudci způsoby, které zaručují co nejširší zastoupení soudní moci“. Důvodem je skutečnost, že „požadovaná nezávislost tohoto orgánu brání zvolení nebo jmenování jeho členů politickým orgánem, který patří k výkonné nebo zákonodárné moci. V případě takového postupu by existovalo riziko stranicko-politické podjatosti při jmenování a plnění úlohy soudců. Od soudců, kteří v tomto nezávislém orgánu zasedají, se očekává právě to, že nebudou usilovat o přízeň politických stran nebo orgánů, které jsou samy jmenovány nebo voleny těmito stranami nebo jejich prostřednictvím“ (viz bod 1.3. vysvětlující zprávy k uvedené chartě).

120. Dále odkazují na rozsudek Soudního dvora v této věci (A. K. a další), jakož i na rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Kárný režim soudců), spojené věci C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234.

121. Dne 5. prosince 2019 předkládající soud ve věci A. K. a další, Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [Nejvyšší soud (pracovněprávní a sociálněprávní kolegium), Polsko], rozhodl – na základě tohoto rozsudku Soudního dvora – že KRS není, s přihlédnutím k jejímu současnému složení, nestranným orgánem nezávislým na zákonodárné a výkonné moci. Uvedený soud rovněž rozhodl, že kárné kolegium Nejvyššího soudu nelze považovat za soud ve smyslu článku 47 Listiny a čl. 45 odst. 1 polské Ústavy.

122. Ve výše uvedeném rozsudku je rovněž uvedeno, že: i) KRS není nezávislá na politických orgánech od svého založení v roce 2018; ii) nová KRS byla zřízena v rozporu s ústavními normami⁵³ a iii) v dotčeném rozsudku byly zohledněny jiné faktory zpochybňující nezávislost KRS (volba současných členů KRS nebyla transparentní; nezávislost KRS byla mnohokrát veřejně zpochybněna nevládními organizacemi, sdruženími advokátů a soudci obecných soudů; členové KRS byli ministrem spravedlnosti povýšeni do funkcí předsedy nebo místopředsedy soudu či do jiných vysokých soudních funkcí; a členové KRS rovněž veřejně podpořili soudní reformy vlády)⁵⁴. Když bylo v tomtéž rozsudku ze dne 5. prosince 2019 (body 67 až 68) konstatováno, že kárné kolegium nelze považovat za soud ve smyslu unijního práva, vycházelo toto konstatování rovněž ze skutečnosti, že kandidatury na členství v tomto kárném kolegiu navržené KRS nepodléhaly soudnímu přezkumu.

123. Tento rozsudek byl potvrzen Nejvyšším soudem (pracovněprávním a sociálněprávním kolegiem) dne 15. ledna 2020 (v ostatních věcech, které vedly k vydání rozhodnutí ve věci A. K. a další) a zejména dne 23. ledna 2020, kdy velký senát složený ze všech soudců tří kolegií Nejvyššího soudu přijal usnesení⁵⁵, které má sílu právní zásady. Tímto usnesením byl potvrzen výše uvedený rozsudek ze dne 5. prosince 2019 a bylo v něm konstatováno, že KRS není nezávislá na moci výkonné.

124. Zadruhé závažnost situace týkající se KRS potvrzují následující skutečnosti: dne 27. května 2020 vydalo představenstvo Evropské sítě rad pro justici (ENCJ) stanovisko o členství KRS v ENCJ. V tomto stanovisku uvádí představenstvo důvody, proč valnému shromáždění navrhlo vyloučení KRS z ENCJ (viz <https://www.encj.eu/node/556>). Těmi jsou v podstatě následující důvody: i) KRS nedodržuje právní pravidlo ENCJ, podle kterého musí být členská rada nezávislá na výkonné moci; ii) KRS zjevně porušuje pravidlo ENCJ, jehož cílem je chránit nezávislost soudnictví, hájit soudnictví, jakož

53 – Viz body 40–41 tohoto rozsudku. Nový zákon o KRS předčasně ukončil funkční období zvolených členů KRS a změnil volební pravidla. Původní systém, kdy členy volili soudci, a to soudci z různých druhů a úrovní soudů, byl nahrazen konečnou pravomocí Parlamentu zvolit 15 členů KRS. S ohledem na skutečnost, že Sejm rozhodoval o většině členů KRS, byla rovnováha mezi třemi složkami moci, zakotvená na ústavněprávní úrovni v čl. 187 odst. 1 Ústavy, narušena.

54 – Viz sp. zn. III Po 7/18, rozsudek polského Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2019, zejména body 40–41, 46–48, 49, 50–51 a 56.

55 – BSA I-4110–1/20. Viz anglická verze dostupná zde: www.sn.pl/aktualnosci/SiteAssets/Lists/Wydarzenia/AllItems/BSA%20I-4110-1_20_English.pdf.

i individuální soudce způsobem, který je v souladu s její úlohou garanta, a to vůči veškerým opatřením, která mohou ohrozit základní hodnoty nezávislosti a samostatnosti; a iii) KRS ohrožuje uplatňování unijního práva upravujícího nezávislost soudců a soudů, a tedy jeho efektivitu. Jedná přitom v rozporu se zájmy Evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva a hodnotami, které symbolizuje. Představenstvo dospělo k závěru, že se KRS dopustila závažných porušení účelů a cílů ENCJ, jak jsou uvedeny v člancích 3 a 4 jejích stanov, a nebyla připravena tato závažná porušení napravit. Dovolují si připomenout, že členství KRS v ENCJ bylo pozastaveno již dne 17. září 2018, neboť KRS přestala splňovat požadavky ENCJ na to, aby byla nezávislá na výkonné a zákonodárné moci způsobem, který zajišťuje nezávislost polského soudnictví.

125. ENCJ navíc založila svůj návrh na vyloučení KRS na následujících faktorech a stanoviscích organizací, jako jsou: i) Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) – Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), Rada Evropy [Greco, Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (dále jen „Benátská komise“) a Parlamentní shromáždění], orgány Evropské unie a sítě soudců a advokátů v Evropě, které kritizovaly reformy soudnictví v Polsku i úlohu KRS; ii) zpráva ze dne 6. ledna 2020, v níž monitorovací výbor Parlamentního shromáždění Rady Evropy uvedl, že „Reforma [KRS] vedla k tomu, že je tento orgán ovládán mocí výkonnou, což je neslučitelné se zásadou nezávislosti.“; iii) společné naléhavé stanovisko Benátské komise a Generálního ředitelství pro lidská práva a právní záležitosti (DGI) Rady Evropy ze dne 16. ledna 2020⁵⁶, v němž se zejména doporučuje „obnovit pravomoci soudcovského stavu v otázkách jmenování, povyšování a odvolávání soudců z funkce“, z čehož vyplývá, že je KRS ovládána výkonnou mocí; iv) usnesení velkého senátu polského Nejvyššího soudu zmíněné v bodě 123 tohoto stanoviska; v) usnesení Soudního dvora ve věci C-791/19 R, EU:C:2020:277, kterým byla nařízena předběžná opatření v uvedené věci, přičemž Komise zejména tvrdí, že nebyla zaručena nezávislost nového kárného kolegia v Polsku, neboť soudci, kteří jsou členy tohoto kolegia, jsou vybíráni KRS, přičemž soudci, kteří jsou členy KRS, jsou vybíráni dolní sněmovnou polského parlamentu; vi) zahájení dalšího řízení o nesplnění povinnosti Komisí tím, že Polské republiky zaslala výzvu dopisem týkající se nového zákona o soudní moci ze dne 20. prosince 2019, který nabyl účinnosti dne 14. února 2020⁵⁷; vii) dne 13. května 2020 zveřejnil výbor LIBE Evropského parlamentu návrh prozatímní zprávy v rámci postupu dle v článku 7 SEU proti Polsku. Pokud jde o dopad polského zákona ze dne 20. prosince 2019 na nezávislost KRS, tato zpráva konstatuje, že „23. [...] toto opatření vedlo k dalekosáhlé politizaci [KRS]; [...] 26. Vyzývá Komisi, aby zahájila řízení o porušení povinnosti proti [zákonu o KRS] a požádala [Soudní dvůr], aby pozastavil fungování nové [KRS] cestou předběžných opatření“⁵⁸.

126. Společné naléhavé stanovisko ze dne 16. ledna 2020⁵⁹, zmíněné v předchozím bodě, zdůrazňuje, že „[s]oudcovský stav v Polsku pozbyl pravomoc delegovat zástupce do [KRS], a tím i svůj vliv na přijímání a povyšování soudců. Před reformou z roku 2017 tvořili soudci volení ostatními soudci 15 (z 25) členů [KRS]. Po provedení reformy v roce 2017 jsou tito členové voleni Parlamentem. Ve spojení s okamžitým nahrazením všech členů jmenovaných podle staré právní úpravy, k němuž došlo na začátku roku 2018, vedlo toto opatření k dalekosáhlé politizaci [KRS]“. Navíc „byla v roce 2017 vytvořena dvě nová kolegia v rámci Nejvyššího soudu: kárné kolegium a kolegium pro mimořádný přezkum a veřejné záležitosti. [...] Tato nová kolegia byla obsazena nově jmenovanými soudci vybranými novou [KRS] a byly jim svěřeny zvláštní pravomoci – včetně pravomoci kolegia pro mimořádný přezkum rušit pravomocné rozsudky vydané soudy nižších stupňů nebo samotným

56 – Viz též následující bod tohoto stanoviska. Stanovisko Benátské komise je citováno v poznámce pod čarou 11 výše.

57 – Zejména na základě skutečnosti, že podle tohoto zákona lze obsah soudních rozhodnutí považovat za kárné provinění; tento zákon brání polským soudům v plnění jejich povinnosti uplatňovat unijní právo nebo pokládat předběžné otázky. Rovněž polským soudům brání v tom, aby ve věcech, které jsou před nimi projednávány, posuzovaly rozhodovací pravomoc jiných soudců. Po vydání rozsudku ve věci A. K. a další dne 19. listopadu 2019 a po vydání rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2019 zavedlo Polsko právní úpravu, dle které mohou být vnitrostátní soudci trestáni kárnými sankcemi v případě, že zpochybňují legitimitu některých aspektů reformy soudnictví v Polsku (viz Leloup, op. cit.).

58 – ENCJ rovněž zmiňuje dopis Evropské asociace soudců, zastupující většinu soudců v Evropě, jakož i společný dopis Sdružení polských soudců, *Iustitia*, Sdružení soudců soudů pro věci rodinné, *Pro Familia*, polského Sdružení soudců správních soudů a stálého prezidia Fora pro spolupráci soudců. Oba dopisy veřejně podporují návrh na vyloučení KRS z ENCJ

59 – Stanovisko č. 977/2019, CDL-PI(2020)002. Viz zejména body 8 a 31 a násl.

Nejvyšším soudem cestou mimořádného přezkumu nebo pravomoci kárného kolegia vést kárná řízení s jinými soudci. Tyto pravomoci zajistily těmto novým kolegiím postavení nadřazené všem ostatním a vytvořily *de facto* „Nejvyšší soud v rámci Nejvyššího soudu“. Co se týče KRS, společné naléhavé stanovisko dospívá k závěru, že „dle názoru Benátské komise je nezbytné vrátit se k otázce složení [KRS], aby byla metoda jmenování soudců, kteří jsou jejími členy, uvedena do souladu s evropskými standardy a osvědčenými postupy. Tím by bylo odstraněno riziko právního chaosu, byť by se polské orgány musely zabývat otázkou platnosti jmenování soudců, k nimž došlo v mezidobí“.

127. Z judikatury ESLP jasně plyne, že složení orgánu, který jmenuje soudce, je relevantní z hlediska požadavku „nezávislosti“⁶⁰.

128. Štrasburská judikatura rovněž potvrzuje, že nezávislost soudnictví se týká nejen výkonu soudních funkcí v konkrétních případech, ale rovněž organizace soudnictví (tedy strukturální nezávislosti, jako je způsob jmenování osob do funkce soudce a jejich funkční období) a otázky, zda dotčený soud vykazuje „zdání nezávislosti“, což představuje zásadní faktor zachování důvěry, kterou musí soudy v demokratické společnosti budovat. Ochrana tohoto zdání nezávislosti vyžaduje přijetí dostatečných záruk⁶¹.

129. S ohledem na výše uvedenou argumentaci mám za to (shodně jako právní nauka⁶²), že vzhledem ke specifickým okolnostem, které nastaly v Polsku, je soudní přezkum postupů pro jmenování prováděný soudem, o jehož nezávislosti není pochyb, dle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU nezbytným předpokladem zachování zdání nezávislosti soudců jmenovaných v rámci těchto řízení. To platí zejména z důvodu rychlých změn v polských právních předpisech upravujících soudní přezkum kvalifikačních řízení a usnesení KRS (tedy zejména zákona ze dne 26. dubna 2019), což jsou ustanovení, která jsou podle všeho v rozporu s judikaturou Ústavního soudu (což však přísluší ověřit polským soudům). Tyto změny vyvolávají důvodné pochybnosti o tom, zda je postup pro jmenování v současnosti zaměřen na výběr vnitřně nezávislých, nikoli politicky vhodných kandidátů do funkce soudce v tak významném a systémovém orgánu, jako je Nejvyšší soud, soud poslední instance. Právní nauka navíc rovněž zdůrazňuje⁶³, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu před rokem 2015 platilo, že postupy pro jmenování a usnesení KRS musí být podle polské Ústavy přezkoumatelné soudem. Ve specifickém polském kontextu představoval soudní přezkum rozhodnutí KRS významnou záruku objektivitu a nestrannosti postupů pro jmenování, jakož i rovnocenného ústavního práva na přístup k veřejným úřadům.

130. Tento závěr podporují i nástroje mezinárodního *soft law* týkající se státních soudních rad. Poradní rada Evropských soudců (CCJE) přijala stanovisko⁶⁴, které zdůrazňuje, že „[n]ěkterá rozhodnutí soudní rady týkající se řízení a výkonu spravedlnosti, jakož i rozhodnutí týkající se *jmenování*, mobility, povyšování, kázně a odvolávání soudců [...] *musí* obsahovat odůvodnění, být závazná, *[podléhat] soudnímu přezkumu*. Nezávislost soudní rady totiž neznámá, že stojí mimo zákon a nepodléhá soudnímu dohledu“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska).

60 – Viz ESLP, Oleksandr Volkov v. Ukrajina (stížnost č. 21722/11), body 109–117 a 130; Özpınar v. Turecko, stížnost č. 20999/04, body 78–79.

61 – Viz ESLP, Findlay v. Spojené království (stížnost č. 22107/93), bod 73; ESLP, Sramek v. Rakousko (stížnost č. 8790/79), bod 42; Campbell a Fell v. Spojené království, stížnosti č. 7819/77 a 7878/77, bod 78; ESLP, Cooper v. Spojené království (stížnost č. 48843/99), bod 104; ESLP, Sacilor Lormines v. Francie (stížnost č. 65411/01), bod 63; a ESLP, Clarke v. Spojené království (stížnost č. 23695/02).

62 – Krajewski a Ziółkowski, op. cit., s. 1128.

63 – Krajewski a Ziółkowski, op. cit., s. 1128, odkazující na nález Ústavního soudu ve věci sp. zn. SK 57/06.

64 – Stanovisko č. 10 (2007) [CCJE] pro Výbor ministrů Rady Evropy o Radách pro justici ve službě společnosti, 23. listopadu 2007, Štrasburk.

131. Jak Soudní dvůr nedávno připomněl v rozsudku ve věci Simpson a HG⁶⁵, „měl [ESLP] již příležitost poukázat na to, že právo být souzen soudem ‚zřízeným zákonem‘ ve smyslu čl. 6 odst. 1 EÚLP již ze své povahy zahrnuje jmenování soudců (ESLP, 12. března 2019, Ástráðsson v. Island, CE:ECHR:2019:0312JUD002637418, mezitímní, bod 98)“⁶⁶.

132. Tudíž „[z] [judikatury] vyplývá, že pochybení, k němuž došlo při jmenování soudců v rámci dotyčného soudního systému, s sebou nese porušení čl. 47 druhého pododstavce první věty Listiny, zejména pokud jde o pochybení takové povahy a závažnosti, že v důsledku tohoto pochybení vzniklo skutečné riziko, že jiná odvětví moci, zejména moc výkonná, vykonávají neodůvodněnou diskreční pravomoc, čímž je celistvost výsledku, ke kterému jmenování vede, ohrožena, a je tak vyvolávána legitimní pochybnost jednotlivců, pokud jde o nezávislost a nestrannost dotyčného soudce nebo soudců, čemuž tak je, když se jedná o základní pravidla, která jsou nedílnou součástí vytvoření a fungování tohoto soudního systému“ (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska)⁶⁷.

133. Ze všech výše uvedených argumentů vyplývá, že může být zachována pravomoc předkládajícího soudu rozhodovat o odvoláních podaných v původním řízení.

134. Domnívám se nicméně (stejně jako veřejný ochránce práv), že není možné připustit pravomoc vnitrostátního soudu, který je obvykle příslušný k rozhodování takového druhu věci, jako je věc v původním řízení, a sice kárného kolegia Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), když podmínky a okolnosti jmenování do funkce soudců tohoto kolegia v každém případě vyvolávají pochybnosti o jeho nezávislosti a již bylo rozhodnuto, že toto kolegium nepředstavuje nezávislý soud dle unijního práva⁶⁸. Ani ostatní kolegia tohoto soudu, k nimž byli přiděleni soudci jmenovaní na základě usnesení KRS takového druhu, jaká jsou dotčena ve věci v původním řízení, nepředstavují pro účely projednávání věci vhodná fóra, a to z důvodu zásady *nemo iudex in causa sua* (nikdo nesmí být soudcem ve své vlastní věci).

135. Z toho vyplývá, že řízení o odvolání vedené u předkládajícího soudu je jediným soudním řízením, které umožňuje navrhovatelům v původním řízení jakožto kandidátům na funkci soudce dosáhnout objektivního přezkumu postupu pro jmenování k Nejvyššímu soudu jakožto soudu poslední instance ve smyslu čl. 267 odst. 3 SFEU, který podléhá zárukám plynoucím z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.

136. Vzhledem k tomu, že na třetí otázku je třeba odpovědět tak, že předkládající soud může nepřihlížet k účinkům zákona ze dne 26. dubna 2019 a prohlásit se příslušným k rozhodnutí ve věcech v původním řízení, a to v rámci právní úpravy, která byla použitelná před přijetím tohoto zákona, je nyní potřeba věnovat pozornost prvním dvěma předběžným otázkám. Tyto otázky se zaměřují na možné podmínky uložené unijním právem ve vztahu k odvoláním, jako jsou odvolání podaná v původním řízení, stanoveným vnitrostátním právem, pokud jde o zásadu efektivity (první otázka) a zásadu rovného zacházení (druhá otázka).

65 – Rozsudek ze dne 26. března 2020 Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise (C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 74).

66 – Poznávám, že tento mezitímní rozsudek byl dne 1. prosince 2020 potvrzen a velký senát ESLP jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP vzhledem k závažným vadám při jmenování soudce islandského odvolacího soudu (stížnost č. 26374/18).

67 – Rozsudek ze dne 26. března 2020 Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise (C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 75).

68 – Viz bod 121 a násl. tohoto stanoviska. Viz též rozsudek ve věci A. K. a další a usnesení ve věci C-791/19 R (EU:C:2020:277).

2. K první předběžné otázce

137. Tuto otázku je třeba chápat tak, že jejím cílem je určit, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU brání – v kontextu celkové vnitrostátní normativní a skutkové situace v Polsku – odvolání, které vykazuje takové vady co do své účinnosti jako odvolání, které bylo původně použitelné ve věcech v původním řízení⁶⁹.

a) Stručné shrnutí argumentace zúčastněných

138. KRS v podstatě tvrdí, že dotčená vnitrostátní ustanovení, ve znění zákona ze dne 26. dubna 2019, spadají do procesní autonomie členských států, pokud je zaručen účinný soudní přezkum, jak tomu v případě čl. 44 odst. 4 zákona o KRS skutečně je. Skutečnost, že se ta část usnesení KRS, v níž je navrhováno jmenování, stává pravomocnou, je odůvodněna požadavkem na bezodkladné obsazení míst u Nejvyššího soudu. Způsob zvolení oněch 15 členů KRS představuje volbu, která spadá do výlučné pravomoci členských států, kterou Soudní dvůr přezkoumávat nemůže.

139. Nejvyšší státní zástupce v podstatě zaprvé uvádí, že pozastavení účinnosti dotčených usnesení KRS předkládajícím soudem bylo protiprávní. Zadruhé z unijního práva neplyne žádný společný závazný standard, pokud jde o: i) jmenování soudců a případnou roli jiných vnitrostátních orgánů v této souvislosti; ani ii) možnost podat odvolání proti rozhodnutím přijatým v této oblasti, což je ostatně řízení, které v mnoha členských státech neexistuje.

140. Polská vláda v podstatě tvrdí, že ustanovení unijního práva zmíněná v předběžných otázkách nepředstavují měřítko přezkumu vnitrostátních ustanovení týkajících se postupů pro jmenování soudců, neboť jinak by tato ustanovení porušovala zásadu zachovávání ústavních tradic členských států. KRS je ústavním orgánem státu nezávislým na zákonodárné, výkonné i soudní moci, jehož úlohou je harmonizace vzájemných vztahů mezi těmito třemi složkami státní moci a současně garance nezávislosti soudců. Jakýkoli soudní přezkum usnesení KRS, který by nebyl omezen na dodržování procesních pravidel, ale týkal by se i merita dotčených usnesení a provedeního výběru, by zasahoval do výlučné pravomoci svěřené KRS a narušoval žádanou ústavní rovnováhu.

141. Veřejný ochránce práv v podstatě tvrdí, že způsob jmenování soudců představuje jeden z faktorů, které lze posuzovat za účelem ověření, že je zaručena nezávislost soudců, a vzhledem ke klíčové úloze KRS v rámci postupu pro jmenování soudců Nejvyššího soudu se čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí použít i na řízení vedené před tímto orgánem a na možnost podání odvolání proti jeho rozhodnutím.

142. A. B., C. D., E. F. a I. J. tvrdí, že čl. 44 odst. 1b a odst. 4 zákona o KRS upravuje pouze fiktivní přezkum a zakotvuje čistě formální přístup k právní ochraně, čímž v rozporu s článkem 2, čl. 4 odst. 3 třetím pododstavcem, čl. 6 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny porušuje pravidlo účinné soudní ochrany dotčených práv.

143. Komise tvrdí, že čl. 19 odst. 1 SEU nezakotvuje obecný požadavek, podle kterého musí být rozhodnutí o jmenování soudců přezkoumatelná soudem, ani povinnost vztáhnout použitelnost tohoto požadavku i na stanoviska předložená v rámci výběru soudců, ani nutnost odkladného účinku takového přezkumu. K porušení čl. 19 odst. 1 SEU by došlo pouze za zvláštních okolností, tedy pokud by novelizace právních norem upravujících jmenování soudců určitého soudu, společně s novelizacemi jiných zákonných ustanovení použitelných na tento soud, představovala strukturální deformaci způsobitou poškodit vnímání nezávislosti tohoto soudu z pohledu jednotlivců. Komise tvrdí, že takové okolnosti v projednávané věci dány nejsou.

69 – Viz čl. 44 odst. 1a, 1b a 4 zákona o KRS.

b) Posouzení

144. Na tomto místě si dovoluji odkázat na vysvětlení a analýzu provedené předkládajícím soudem a uvedené v bodech 8 až 10 výše.

145. Argumenty uvedené výše v rámci analýzy třetí předběžné otázky jsou rovněž použitelné *mutatis mutandis* i v kontextu otázky první, a to pro potřeby prokázání, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU brání – v kontextu právního a skutkového stavu v Polsku – soudnímu prostředku nápravy stíženému takovými vadami co do jeho účinnosti, jako je tomu v případě prostředku nápravy, který byl původně použitelný ve věci v původním řízení (čl. 44 odst. 1a, 1b a 4 zákona o KRS).

146. Domnívám se (stejně jako předkládající soud), že soudní prostředek nápravy, který mají k dispozici účastníci řízení, jejichž jmenování nebylo navrženo, je zcela neúčinný, jelikož nemění právní postavení kandidáta, který v rámci řízení, jež vyústilo ve vydání posléze zrušeného usnesení KRS, podá odvolání. Stejně tak neumožňuje opětovné posouzení jeho žádosti o jmenování na uvolněné místo soudce Nejvyššího soudu, pokud byla tato žádost podána v souvislosti s oznámením kvalifikačního řízení na konkrétní místo soudce.

147. K tomu, aby byl právní rámec odvolání účinný, by podle mého názoru bylo potřeba, aby: 1) podáním odvolání kterýmkoli z neúspěšných kandidátů ucházejících se o místo soudce Nejvyššího soudu došlo k pozastavení celého řízení o jmenování až do okamžiku projednání tohoto odvolání předkládajícím soudem; 2) vyhovění odvolání proti usnesení KRS o nepodání návrhu na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu mělo za následek vznik povinnosti na straně příslušného orgánu členského státu (KRS) opětovně posoudit danou individuální věc týkající se jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu; 3) dotčené usnesení nabylo právní moci, pokud by předkládající soud odvolání, která proti němu byla podána, zamítl, a teprve poté by mohlo být toto usnesení předloženo prezidentu republiky a kandidát, který je v něm uveden, by byl jmenován soudcem Nejvyššího soudu.

148. Mám tedy za to, že existuje zřejmá pochybnost o účinnosti prostředku nápravy, který lze podat proti usnesením KRS vydaným v individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu, a tedy ve věcech týkajících se práv zaručených unijním právem, neboť skutečností, o kterou zde jde, je místo soudce u soudu členského státu, který je soudem poslední instance. To platí tím spíše, že se právní rámec odvolání proti usnesením v těchto věcech liší od právního rámce odvolání použitelného na kvalifikační řízení týkající se uvolněných míst soudců u jiných soudů, než je Nejvyšší soud (přičemž zde zjevně nebyly provedeny žádné změny a neuplatní se zde ony nedávno zavedené omezující „inovace“), což nelze odůvodnit pouze kritériem soudu, u něž se nachází uvolněné místo soudce, které je tímto způsobem obsazováno.

149. Předkládající soud má za to, že tento přístup vytváří situaci odlišného přístupu k příslušnému soudu mezi dvěma kategoriemi kandidátů na jmenování do funkce soudce, což by mohlo narušit zásadu rovného přístupu k soudu.

150. Já bych si zejména dovolil zdůraznit skutečnost, že nebyl předložen žádný přesvědčivý argument, který by tento rozdíl v účinnosti dotčeného prostředku nápravy a toto „zvláštní zacházení“ v rámci postupu jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu odůvodnil.

151. S ohledem na výše uvedené má předkládající soud správně za to, že tato vnitrostátní pravidla nejsou v souladu s unijním právem.

152. Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že je na členských státech, aby zejména na základě zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU zajistily na svých územích uplatňování a dodržování unijního práva. Na tomto základě, a jak je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, stanoví členské státy nezbytné procesní prostředky, které zajišťují dodržování práv jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tak

přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení, které v těchto oblastech zajišťují účinnou právní ochranu⁷⁰. Tato ochrana představuje základní atribut právního státu dle článku 2 SEU.

153. Vzhledem k tomu, že předkládající soud musí přezkoumat dotčená usnesení KRS v souladu s vnitrostátními ustanoveními použitelnými před změnou zavedenou zákonem ze dne 26. dubna 2019, musí být tento přezkum účinný a nesmí být způsobilý vyvolávat u jednotlivců legitimní pochybnosti o platnosti postupu pro jmenování soudců jmenovaných na tomto základě.

154. To znamená, že předkládající soud musí mít možnost provést soudní přezkum – *přinejmenším* v rozsahu, jaký nastínil Soudní dvůr v rozsudku ve věci A. K. a další (bod 145), tedy způsobem, který mu umožní posoudit, zda nedošlo k překročení nebo zneužití pravomoci, nesprávnému právnímu posouzení nebo zjevně nesprávnému posouzení⁷¹.

155. Kromě toho zásada účinné soudní ochrany vyžaduje, aby pravomocné rozhodnutí přijaté soudem v návaznosti na výše uvedený přezkum bylo účinné a aby byla tato účinnost zaručena, aby se toto rozhodnutí nestalo iluzorním⁷².

156. Jak totiž Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ve věci FMS⁷³, „zásada přednosti unijního práva a právo na účinnou soudní ochranu zakotvené v článku 47 Listiny předkládajícímu soudu ukládají, aby se prohlásil za příslušný k rozhodnutí o [dotčeném] opravném prostředku, pokud k tomu podle vnitrostátního práva není příslušný žádný jiný soud“.

157. To znamená, že vnitrostátní ustanovení, která představují překážku dosažení cílů zakotvených v čl. 19 odst. 1 SEU, nesmí předkládající soud uplatňovat. V kontextu projednávané věci tak předkládající soud nesmí uplatnit i) ustanovení, která by měla za následek úplné vyloučení možnosti přezkumu nesprávného posouzení justičních kandidátů ve světle kritérií, která jsou pro ně stanovena; a ii) částečně konečnou povahu usnesení KRS ve vztahu ke kandidátům, kteří jmenováni byli. Jinak by byl soudní přezkum takového usnesení ve vztahu ke jmenovanému kandidátovi pouze iluzorní.

158. Pokud jde tedy o jmenovaného kandidáta, platí, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, by se rovnala neexistenci jakéhokoli přezkumu, což umožňuje ostatním složkám státní moci jednat zcela dle svého uvážení a může u jednotlivců vyvolávat legitimní pochybnosti, a to v rozporu s čl. 19 odst. 1 SEU.

3. Ke druhé předběžné otázce

159. Vzhledem k tomu, že na první otázku je potřeba odpovědět kladně (tj. mám za to, že právní rámec řízení o odvolání proti usnesením KRS v individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu nezajišťuje právo na účinný prostředek nápravy a na soudní ochranu, a to ani zajištěním přiměřeného rozsahu této ochrany), má předkládající soud ve své druhé otázce za to, že je odůvodněné určit význam těchto nedostatků v rámci řízení o odvolání proti dotčeným usnesením KRS ve vnitrostátním právu (a zde uvedených aspektů těchto nedostatků) v tom smyslu, zda mají za následek i porušení *práva na rovný přístup k veřejné službě*, jež nesplňuje cíle obecného zájmu.

70 – Viz rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, bod 34 a citovaná judikatura).

71 – Soudní dvůr zde v tomto smyslu odkazuje na rozhodnutí ESLP ze dne 18. října 2018 ve věci Thiam v. Francie, CE:ECHR:2018:1018JUD008001812, body 25 a 81.

72 – Viz rozsudek ze dne 29. července 2019, Torubarov (C-556/17, EU:C:2019:626, bod 57).

73 – Rozsudek ze dne 14. května 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 299).

160. A. B., C. D., E. F. a I. J. v podstatě tvrdí, že skutečnost, že byli zbaveni účinné soudní ochrany svého ústavního práva na přístup k veřejné službě podle stejných pravidel, jaká platí pro osoby, jejichž kandidatury KRS navrhla, představuje rovněž porušení různých zásad unijního práva, jako je zásada právního státu, rovného zacházení, rovného přístupu k veřejné službě a institucionální rovnováhy. Navíc způsob obsazování KRS nijak nezaručuje její nezávislost na legislativní a výkonné složce státní moci.

161. Postačí však uvést, že skutečnost, že možné uplatnění zásady rovného zacházení *podle unijního práva*, včetně článků 20 a 21 Listiny, za situace takového rozdílného zacházení, jaké je tvrzeno ve věci v původním řízení (které údajně existuje mezi odvoláními, která mají k dispozici justiční kandidáti ucházející se o funkce soudce Nejvyššího soudu, a odvoláními, jež mohou využít kandidáti na jiná místa soudců), není ani zdaleka zřejmá, a to zejména *vzhledem k neexistenci rozdílného zacházení v oblasti přístupu k zaměstnání, které by vycházelo z některého ze specifických důvodů upravených ve směrnici 2000/78*.

162. V každém případě se však domnívám, že není nezbytné odpovídat na druhou předběžnou otázku, jelikož odpovědi na první a třetí otázku poskytnou předkládajícímu soudu dostatečná vodítka k vyřešení sporů v původním řízení.

V. Závěry

163. Ze shora uvedených důvodů navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené Naczelnym Sądem Administracyjnym (Nejvyšší správní soud, Polsko) odpověděl následovně:

„1. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 267 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že:

1. S ohledem na kontext a souhrn dalších faktorů, jimiž se vyznačuje situace, která nastala v Polsku, jak uvedl předkládající soud (zejména: a) polský zákonodárce změnil rámec vnitrostátní právní úpravy tak, aby se žaloby pro nesplnění povinnosti a žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané k Soudnímu dvoru staly bezpředmětnými; b) navzdory skutečnosti, že předkládající soud odložil vykonatelnost dotčených usnesení KRS, prezident republiky i přesto jmenoval do dotčených funkcí soudců Nejvyššího soudu osm nových soudců navržených KRS v usneseních, která jsou předmětem tohoto řízení; a c) polský zákonodárce tím, že přijal zákon ze dne 26. dubna 2019, zcela pominul nálezy Ústavního soudu, z nichž jasně plyne, že musí existovat soudní přezkum takových usnesení KRS, jako jsou usnesení ve věci v původním řízení), musí být článek 267 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je zákon ze dne 26. dubna 2019, když tento zákon stanovil, že taková řízení, jako jsou řízení vedená před předkládajícím soudem, musí být ze zákona zastavena, přičemž současně vyloučil jakékoli předání pravomoci k posouzení dotčených odvolání jinému vnitrostátnímu soudu nebo opětovné zahájení řízení o těchto odvoláních u jiného vnitrostátního soudu;

- což v situaci, kdy vnitrostátní soud, který byl původně v těchto věcech příslušný, po úspěšném zahájení řízení o přezkumu těchto usnesení KRS předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách, porušuje právo na přístup k soudu též v rozsahu, v jakém je v individuální věci projednáváno u soudu, který byl (původně) příslušný k jejímu projednání a rozhodnutí, tomuto soudu následně odepřena jak možnost úspěšně zahájit řízení o předběžné otázce u Soudního dvora, tak právo vyčkat rozhodnutí Soudního dvora, čímž dochází k porušení unijní zásady loajální spolupráce.

Zrušení prostředku nápravy (resp. práva podat prostředek nápravy), kterého bylo možno do té doby v takové věci, jako je věc v původním řízení, využít, a zejména uplatnění takového zrušení vůči účastníkům řízení, kteří – podobně jako navrhovatelé v původním řízení – již takové odvolání

podali, představuje (vzhledem ke kontextu a souhře dalších okolností, na které poukázal předkládající soud a které k takovému zrušení vedly) opatření takové povahy, jež přispívá k tomu, že chybí zdání nezávislosti a nestrannosti na straně soudců, kteří byli k dotčenému soudu jmenováni, jakož i tohoto soudu samotného, resp. tento výsledný dojem ještě posiluje. Takováto neexistence zdání nezávislosti a nestrannosti je v rozporu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.

Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU může být předkládajícím soudem použit přímo k dosažení toho, aby se nepoužil zákon ze dne 26. dubna 2019 a předkládající soud se prohlásil příslušným k rozhodnutí ve věcech v původním řízení, a to v rámci právní úpravy, která byla použitelná před přijetím tohoto zákona.

2. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že:

Argumenty uvedené výše pod bodem 1. jsou použitelné *mutatis mutandis* i v kontextu otázky první, a to pro potřeby prokázání, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU brání – vzhledem ke kontextu a souhře dalších okolností, které nastaly v Polsku a na které poukázal předkládající soud – soudnímu prostředku nápravy stíženému takovými vadami co do jeho účinnosti, jako je tomu v případě prostředku nápravy, který byl původně použitelný ve věci v původním řízení (čl. 44 odst. 1a, 1b a 4 zákona o KRS).

Vzhledem ke kontextu a souhře dalších okolností, které nastaly v Polsku a na které poukázal předkládající soud, platí, že vnitrostátní ustanovení, která představují překážku dosažení cílů zakotvených v čl. 19 odst. 1 SEU, nesmí předkládající soud uplatňovat. V kontextu projednávané věci tak předkládající soud nesmí uplatnit i) ustanovení, která by měla za následek úplné vyloučení možnosti přezkumu nesprávného posouzení justičních kandidátů ve světle kritérií, která jsou pro ně stanovena; a ii) částečně konečnou povahu usnesení KRS ve vztahu ke kandidátům, kteří jmenováni byli. Jinak by byl soudní přezkum takového usnesení ve vztahu ke jmenovanému kandidátovi pouze iluzorní.“